Vlaanderen
is wetenschap

Provinciaal Prioritaire Soorten in de provincie Antwerpen

Versie 2021

Dirk Maes, Geert De Knijf, Koen Devos, Jan Gouwy, Ralf Gyselings, Jo Packet, Jeroen Speybroeck, Kristijn R. R. Swinnen, Arno Thomaes, Koen Van Den Berge, Wouter Van Landuyt, Gerlinde Van Thuyne & Glenn Vermeersch

**INSTITUUT
NATUUR- EN BOSONDERZOEK**

Auteurs:

Dirk Maes , Geert De Knijf , Koen Devos , Jan Gouwy , Ralf Gyselings , Jo Packet , Jeroen Speybroeck , Arno Thomaes , Koen Van Den Berge , Wouter Van Landuyt , Gerlinde Van Thuyne , Glenn Vermeersch

Instituut voor Natuur- en Bosonderzoek

Kristijn R. R. Swinnen

Natuurpunt Studie

Reviewers:

Filiep T'jollyn (INBO), Dirk Vandenbussche (provincie Antwerpen)

Het INBO is het onafhankelijk onderzoeksinstituut van de Vlaamse overheid dat via toegepast wetenschappelijk onderzoek, data- en kennisontsluiting het biodiversiteitsbeleid en -beheer onderbouwt en evalueert.

Vestiging:

Herman Teirlinckgebouw
INBO Brussel
Havenlaan 88 bus 73, 1000 Brussel
vlaanderen.be/inbo

e-mail:

dirk.maes@inbo.be

Wijze van citeren:

Maes D, De Knijf G, Devos K, Gouwy J, Gyselings R, Packet J, Speybroeck J, Swinnen KRR, Thomaes A, Van Den Berge K, Van Landuyt W, Van Thuyne G & Vermeersch G (2021). Provinciaal Prioritaire Soorten in de provincie Antwerpen. Versie 2021. Rapporten van het Instituut voor Natuur- en Bosonderzoek 2021 (51). Instituut voor Natuur- en Bosonderzoek, Brussel.

DOI: doi.org/10.21436/inbor.54726564

D/2022/3241/032

Rapporten van het Instituut voor Natuur- en Bosonderzoek 2021 (51)

ISSN: 1782-9054

Verantwoordelijke uitgever:

Maurice Hoffmann

Foto cover:

Adder (foto Yves Adams / Vilda)

Dit onderzoek werd uitgevoerd in opdracht van:

Interprovinciaal Kenniscentrum (IPKC)
Provincie Antwerpen

Dit werk valt onder een [Creative Commons Naamsvermelding-GelijkDelen 4.0 Internationaal-licentie](https://creativecommons.org/licenses/by-sa/4.0/).

PROVINCIAAL PRIORITAIRE SOORTEN IN DE
PROVINCIE ANTWERPEN

Versie 2021

Dirk Maes, Geert De Knijf, Koen Devos, Jan Gouwy, Ralf Gyselings, Jo Packet,
Jeroen Speybroeck, Kristijn R. R. Swinnen, Arno Thomaes, Koen Van Den Berge,
Wouter Van Landuyt, Gerlinde Van Thuyne & Glenn Vermeersch

doi.org/10.21436/inbor.54726564

Dankwoord

Zonder de hulp van duizenden vrijwilligers die verspreidingsgegevens verzamelen over verschillende taxonomische groepen is dit soort analyses niet mogelijk. We willen ze dan ook van harte bedanken voor hun voortdurende inzet om de verspreiding van soorten in kaart te brengen. Natuurpunt Studie beheert het dataportaal waarnemingen.be en leverde ons de gegevens aan van verschillende taxonomische groepen (amfibieën en reptielen, broedvogels, zoogdieren, dagvlinders, libellen en sprinkhanen en krekels), waarvoor veel dank.

Voorwoord

In 2009 werden provinciaal prioritaire soorten aangeduid voor de provincie Antwerpen (Beckers et al. 2009). Aangezien er ondertussen heel wat bijkomende kennis werd vergaard over de verspreiding van soorten en diezelfde verspreiding ondertussen nogal wat veranderingen heeft ondergaan, werd het tijd voor het opstellen van een geactualiseerde lijst van soorten die voor het provinciale natuurbehoud en -beheer belangrijk zijn.

Samenvatting

In dit rapport geven we voor negen taxonomische groepen (vaatplanten, amfibieën en reptielen, vissen, broedvogels, overwinterende watervogels, zoogdieren, dagvlinders, libellen en sprinkhanen en krekels) een geactualiseerde lijst van soorten die belangrijk zijn voor het provinciale natuurbehoud, -beheer en/of -beleid in Antwerpen. De gegevensbronnen en de methodiek worden beschreven in een apart rapport (Maes et al. 2021). Naast de lijst met soorten geven we ook een heat map met daarop de locaties met de hoogste natuurbehoudswaarde in de provincie gebaseerd op de provinciaal prioritaire soorten.

English abstract

In this report, we provide an updated list of species in nine taxonomic groups that are important for provincial nature conservation, management and policy making (higher plants, amphibians and reptiles, fish, breeding birds, wintering waterfowl, mammals, butterflies, dragonflies and grasshoppers and crickets) in Antwerp. The data sources and methodology are described in a separate report (Maes et al. 2021). In addition to the list of species, we also provide a heat map showing the locations with the highest conservation value in the province based on the Provincial Priority Species.

Inhoudstafel

Dankwoord	2
Voorwoord	2
Samenvatting	3
English abstract	3
1 Inleiding.....	7
2 Materiaal en Methode	8
2.1 Vorige lijst van provinciaal prioritaire soorten.....	8
2.2 Aanduiden van provinciaal prioritaire soorten	13
3 Resultaten	15
3.1 Vaatplanten	15
3.1.1 Provinciaal prioritaire soorten	15
3.1.2 Provinciaal belangrijke habitattypische soorten.....	17
3.1.3 Heat map.....	19
3.1.4 Vergelijking met de vorige lijst.....	19
3.1.5 Niet opgenomen soorten	19
3.2 Amfibieën en reptielen.....	21
3.2.1 Provinciaal prioritaire soorten	21
3.2.2 Provinciaal belangrijke habitattypische soorten.....	21
3.2.3 Heat map.....	22
3.2.4 Vergelijking met de vorige lijst.....	23
3.2.5 Niet opgenomen soorten	23
3.3 Vissen	24
3.3.1 Provinciaal prioritaire soorten	24
3.3.2 Provinciaal belangrijke habitattypische soorten.....	24
3.3.3 Heat map.....	25

3.3.4	Vergelijking met de vorige lijst.....	26
3.3.5	Niet opgenomen soorten.....	26
3.4	Broedvogels.....	27
3.4.1	Provinciaal prioritaire soorten.....	27
3.4.2	Provinciaal belangrijke habitattypische soorten.....	28
3.4.3	Heat map.....	28
3.4.4	Vergelijking met de vorige lijst.....	29
3.4.5	Niet opgenomen soorten.....	30
3.5	Overwinterende watervogels.....	31
3.5.1	Provinciaal prioritaire soorten.....	31
3.5.2	Heat map.....	32
3.5.3	Vergelijking met de vorige lijst.....	32
3.5.4	Niet opgenomen soorten.....	32
3.6	Zoogdieren.....	34
3.6.1	Provinciaal prioritaire soorten.....	34
3.6.2	Provinciaal belangrijke habitattypische soorten.....	34
3.6.3	Heat map.....	35
3.6.4	Vergelijking met de vorige lijst.....	35
3.6.5	Niet opgenomen soorten.....	35
3.7	Dagvlinders.....	37
3.7.1	Provinciaal prioritaire soorten.....	37
3.7.2	Provinciaal belangrijke habitattypische soorten.....	37
3.7.3	Heat map.....	38
3.7.4	Vergelijking met de vorige lijst.....	38
3.8	Libellen.....	39
3.8.1	Provinciaal prioritaire soorten.....	39
3.8.2	Provinciaal belangrijke habitattypische soorten.....	39

1 INLEIDING

Het Vlaamse natuurbeleid en -behoud wordt op verschillende niveaus en door verschillende spelers “uitgevoerd” in het veld. Op Vlaams niveau is er enerzijds het Agentschap Natuur en Bos (ANB) dat het beheer uitvoert in vaak grote Vlaamse natuurgebieden en militaire domeinen en dat verantwoordelijk is voor het toepassen van de Europese Vogel- en Habitatrichtlijn (Louette et al. 2015). Op het meer lokale niveau zijn er de terreinbeherende verenigingen die vaak kleinere natuurgebieden aankopen en beheren. De provincies hebben vooral de taak om voor natuurverbindingsgebieden (bv. groenblauwe ecologische netwerken, aangepast beheer van bermen) te zorgen en kunnen dus als complementair gezien worden aan wat er op Vlaamse en lokale schaal gebeurt door vooral aandacht te schenken aan de open ruimte buiten de ‘echte’ natuurgebieden.

Door op een wetenschappelijk onderbouwde manier provinciaal prioritaire soorten (soorten die beduidend meer in een bepaalde provincie voorkomen dan in de rest van Vlaanderen) en andere soorten van regionaal (bv. Vlaams prioritaire soorten, habitattypische soorten) of internationaal natuurbelofsbelang (bv. Europese Rode lijstsoorten, Vogel- of Habitatrichtlijnsoorten) aan te duiden, beschikken de provincies over een krachtig instrument waarmee ze een belangrijke sensibiliserende en stimulerende rol ten aanzien van burgers en specifieke doelgroepen (landbouwers, natuurverenigingen, ...) kunnen vervullen (Louette et al. 2011).

De methodiek voor het bepalen van soorten die voor het provinciale natuurbehoud en -beheer belangrijk kunnen zijn, wordt beschreven in Maes et al. (2021). In dit rapport geven we de resultaten voor de provincie Antwerpen.

2.1 VORIGE LIJST VAN PROVINCIAAL PRIORITAIRE SOORTEN

Tabel 1 Lijst van de vorige provinciaal prioritaire soorten in Antwerpen.

Adder	<i>Vipera berus</i>
Heikikker	<i>Rana arvalis</i>
Poelkikker	<i>Pelophylax lessonae</i>
Rugstreeppad	<i>Bufo calamita</i>

Blauwborst	<i>Luscinia svecica</i>
Boomleeuwerik	<i>Lullula arborea</i>
Boompieper	<i>Anthus trivialis</i>
Gekraagde roodstaart	<i>Phoenicurus phoenicurus</i>
Ijsvogel	<i>Alcedo atthis</i>
Kluut	<i>Recurvirostra avosetta</i>
Matkop	<i>Parus montanus</i>
Nachtegaal	<i>Luscinia megarhynchos</i>
Porseleinhoen	<i>Porzana porzana</i>
Wielewaal	<i>Oriolus oriolus</i>
Zwarte specht	<i>Dryocopus martius</i>

Bont dikkopje	<i>Carterocephalus palaemon</i>
Gentiaanblauwtje	<i>Phengaris alcon</i>
Groentje	<i>Callophrys rubi</i>
Heideblauwtje	<i>Plebejus argus</i>
Heivlinder	<i>Hipparchia semele</i>
Veldparelmoervlinder	<i>Melitaea cinxia</i>

Alpenrus	<i>Juncus alpinoarticulatus</i>
Armbloemige waterbies	<i>Eleocharis quinqueflora</i>
Beenbreek	<i>Narthecium ossifragum</i>
Blauwe knoop	<i>Succisa pratensis</i>

Spits fonteinkruid	<i>Potamogeton acutifolius</i>
Stekelbrem	<i>Genista anglica</i>
Stekende bie	<i>Schoenoplectus pungens</i>
Stippelvaren	<i>Oreopteris limbosperma</i>
Stofzaad	<i>Monotropa hypopitys</i>
Teer vederkruid	<i>Myriophyllum alterniflorum</i>
Tweehuizige zegge	<i>Carex dioica</i>
Valse zandzegge	<i>Carex reichenbachii</i>
Veenbies	<i>Trichophorum cespitosus</i>
Veenpluis	<i>Eriophorum angustifolium</i>
Verfbrem	<i>Genista tinctoria</i>
Vlozegge	<i>Carex pulicaris</i>
Waterlepeltje	<i>Ludwigia palustris</i>
Wijdbloeiende rus	<i>Juncus tenageia</i>
Wilde gagel	<i>Myrica gale</i>
Witte snavelbies	<i>Rhynchospora alba</i>
Witte waterranonkel	<i>Ranunculus ololeucos</i>
Zeeweegebree	<i>Plantago maritima</i>
Zomerklokje	<i>Leucojum aestivum</i>

Libellen (13)

Beekoeverlibel	<i>Orthetrum coerulescens</i>
Beekrombout	<i>Gomphus vulgatissimus</i>
Bosbeekjuffer	<i>Calopteryx virgo</i>
Bruine korenbout	<i>Libellula fulva</i>
Gevlekte witsnuitlibel	<i>Leucorrhinia pectoralis</i>
Glassnijder	<i>Brachytron pratense</i>
Kempense heidelibel	<i>Sympetrum depressiusculum</i>
Maanwaterjuffer	<i>Coenagrion lunulatum</i>
Noordse witsnuitlibel	<i>Leucorrhinia rubicunda</i>
Tangpantserjuffer	<i>Lestes dryas</i>
Variabele waterjuffer	<i>Coenagrion pulchellum</i>
Venglazenmaker	<i>Aeshna juncea</i>
Vroege glazenmaker	<i>Aeshna isocetes</i>

Paddenstoelen (48)

Amandelrussula	<i>Russula laurocerasi</i>
Appelrussula	<i>Russula paludosa</i>
Avondroodstekelzwam	<i>Sarcodon joeides</i>
Blauwvoetstekelzwam	<i>Sarcodon scabrosus</i>
Blauwzwarte stekelzwam	<i>Phellodon niger</i>
Bloedrode russula	<i>Russula sanguinaria</i>
Bosbrandvlamhoed	<i>Gymnopilus odini</i>
Brandplekbundelzwam	<i>Pholiota highlandensis</i>
Brandplekribbelzwam	<i>Faerberia carbonarium</i>
Donkere wasplaat	<i>Camarophylloopsis phaeophylla</i>
Elzenrussula	<i>Russula pumila</i>
Fijnschubbig ridderzwam	<i>Tricholoma imbricatum</i>
Fluwelige stekelzwam	<i>Hydnellum spongiosipes</i>
Forse melkzwam	<i>Lactarius trivialis</i>
Fraaie stekelzwam	<i>Sarcodon lepidus</i>

Gele moeraszwavelkop	<i>Hypholoma ericaeoides</i>
Gezoneerde stekelzwam	<i>Hydnellum conrescens</i>
Gladde wolsteelparasolzwam	<i>Lepiota oreadiformis</i>
Glanzende ridderzwam	<i>Tricholoma portentosum</i>
Groenvoetvezelkop	<i>Inocybe calamistrata</i>
Heideknotszwam	<i>Clavaria argillacea</i>
Moerasbundelzwam	<i>Pholiota myosotis</i>
Nitreuze elzensatijnzwam	<i>Entoloma politum</i>
Nonnenkapkluiwzwam	<i>Helvella spadicea</i>
Oliebolzwam	<i>Rhizina undulata</i>
Ranzige elzensatijnzwam	<i>Entoloma caccabus</i>
Rossige elzenmelkzwam	<i>Lactarius omphaliformis</i>
Rossige elzenzompzwam	<i>Alnicola alnetorum</i>
Ruwe russula	<i>Russula virescens</i>
Scherpe stekelzwam	<i>Hydnellum compactum</i>
Tengere stekelzwam	<i>Phellodon connatus</i>
Tweesporige satijnzwam	<i>Entoloma bisporigerum</i>
Valse satijnvezelkop	<i>Inocybe paludinella</i>
Veenmosgrauwkop	<i>Lyophyllum palustre</i>
Veenmycena	<i>Mycena megaspora</i>
Veenvlamhoed	<i>Gymnopilus fulgens</i>
Verkleurende russula	<i>Russula insignis</i>
Violet brandplekbekerzwam	<i>Peziza subviolacea</i>
Violetvlekkende moerasmelkzwam	<i>Lactarius aspideus</i>
Vlokkig veenmosklokje	<i>Galerina paludosa</i>
Wit heidetrechttertje	<i>Omphalina mutila</i>
Witbruine ridderzwam	<i>Tricholoma albobrunneum</i>
Witgeringd mosklokje	<i>Galerina jaapii</i>
Witte duifridderzwam	<i>Tricholoma columbetta</i>
Witte heidevezelkop	<i>Inocybe sambucina</i>
Wollige stekelzwam	<i>Phellodon confluens</i>
Zeepzwam	<i>Tricholoma saponaceum</i>
Zoetgeurende satijnzwam	<i>Entoloma ameides</i>

Spinnen (16)

Arrogant voorkopje	<i>Araeoncus crassiceps</i>
Donker dwergstekelpootje	<i>Satilatlas britteni</i>
Dopheilantaarnspin	<i>Agroeca dentigera</i>
Gehoornd schaduwdubbelkopje	<i>Walckenaeria alticeps</i>
Gewone sprietspin	<i>Tibellus oblongus</i>
Glad tandpalpje	<i>Centromerus incilium</i>
Heidespoorspin	<i>Cheiracanthium erraticum</i>
Kleine heidehangmatspin	<i>Microlinyphia pusilla</i>
Panterstekelpoot	<i>Zora pardalis</i>
Putkopruwborstje	<i>Erigonella hiemalis</i>
Rotskampoot	<i>Zelotes aeneus</i>
Stekelrugje	<i>Cercidia prominens</i>
Struweelzakspin	<i>Clubiona frutetorum</i>
Voorkopstruikdwergspin	<i>Entelecara acuminata</i>
Waterspin	<i>Argyroneta aquatica</i>
Zandgroefkopje	<i>Silometopus bonessi</i>

Sprinkhanen (5)

Heidesabelsprinkhaan	<i>Metrioptera brachyptera</i>
Moerassprinkhaan	<i>Stethophyma grossum</i>
Veenmol	<i>Gryllotalpa gryllotalpa</i>
Wekkertje	<i>Omocestus viridulus</i>
Zompsprinkhaan	<i>Pseudochorthippus montanus</i>

Vissen (3)

Kleine modderkruiper	<i>Cobitis taenia</i>
Rivierdonderpad (Beekdonderpad)	<i>Cottus perifretum/rhenanus</i>
Rivierprik	<i>Lampetra fluviatilis</i>

Zoogdieren (2)

Boommarter	<i>Martes martes</i>
Waterspitsmuis	<i>Neomys fodiens</i>

Vleermuizen (20)

Baardvleermuis	<i>Myotis mystacinus</i>
Bechsteins vleermuis	<i>Myotis bechsteinii</i>
Bosvleermuis	<i>Nyctalus leisleri</i>
Brandts vleermuis	<i>Myotis brandtii</i>
Franjestaart	<i>Myotis nattereri</i>
Gewone dwergvleermuis	<i>Pipistrellus pipistrellus</i>
Gewone grootoorvleermuis	<i>Plecotus auritus</i>
Grijze grootoorvleermuis	<i>Plecotus austriacus</i>
Grote hoefijzerneus	<i>Rhinolophus ferrumequinum</i>
Ingekorven vleermuis	<i>Myotis emarginatus</i>
Kleine dwergvleermuis	<i>Pipistrellus pygmaeus</i>
Kleine hoefijzerneus	<i>Rhinolophus hipposideros</i>
Laatvlieger	<i>Eptesicus serotinus</i>
Meervleermuis	<i>Myotis dasycneme</i>
Mopsvleermuis	<i>Barbastella barbastellus</i>
Rosse vleermuis	<i>Nyctalus noctula</i>
Ruige dwergvleermuis	<i>Pipistrellus nathusii</i>
Tweekleurige vleermuis	<i>Vespertilio murinus</i>
Vale vleermuis	<i>Myotis myotis</i>
Watervleermuis	<i>Myotis daubentonii</i>

2.2 AANDUIDEN VAN PROVINCIAAL PRIORITAIRE SOORTEN

De procedure voor het aanduiden van provinciaal prioritaire soorten en provinciaal belangrijke habitattypische soorten wordt uitvoerig beschreven in Maes et al. (2021). In Figuur 1 geven we schematisch weer welke procedure gevolgd werd om soorten aan te duiden die belangrijk zijn voor het provinciale natuurbewoud en -beleid en in Figuur 2 die voor de bepaling van provinciaal belangrijke habitattypische soorten.

Figuur 1 Flowchart voor het bepalen van provinciaal prioritaire soorten.

Figuur 2 Flowchart voor het bepalen van provinciaal belangrijke habitattypische soorten.

Box 1 Gebruikte afkortingen bij de tabellen en figuren.

Rode Lijstcategorieën

RE = Regionaal Uitgestorven

CR = *Ernstig Bedreigd*

EN = *Bedreigd*

VU = Kwetsbaar

NT = *Bijna in Gevaar*

LC = *Momenteel niet in Gevaar*

DD = *Onvoldoende Data*

NE = *Niet Geëvalueerd*

VM = *Vermoedelijk Bedreigd*

RLEur(VU) = de soort staat op de Europese Rode Lijst in de categorie *Kwetsbaar*.

RLEur(CR) = de soort staat op de Europese Rode Lijst in de categorie *Ernstig Bedreigd*.

Overige afkortingen

Chi² = significantie van de Chi²-test (***) = $p < 0.001$, ** = $p < 0.01$, * = $p < 0.05$)

HRL (II) = Habitatrictlijnsoort bijlage II

HRL (IV) = Habitatrichtlijnsoort bijlage IV

HRL (V) = Habitatrichtlijnsoort bijlage V

HRL (II+IV) = Habitatrichtlijnsoort bijlage II en bijlage IV

HRL (II+V) = Habitatrictlijnsoort bijlage II en bijlage V

HTS = habitattypische soort

PV = Palingverordening

VPS = Vlaams prioritaire soort

VRL = Vogelrichtlijnsoort bijlage I

3 RESULTATEN

3.1 VAATPLANTEN

3.1.1 Provinciaal prioritaire soorten

Antwerpen telt 62 provinciaal prioritaire vaatplanten (Tabel 2). Daarnaast zijn er 22 soorten uit de Rode Lijstcategorie *Bijna in Gevaar* die beduidend meer voorkomen in Antwerpen (Bijlage 1).

Tabel 2 Provinciaal prioritaire vaatplanten met aanduiding van het aantal kilometerhokken in Antwerpen (AN) en Vlaanderen (VL), het percentage kilometerhokken in Antwerpen (%AN), het significantieniveau van de Chi²-test (Chi²) en hun Rode Lijstcategorie (RLC). De soorten staan gerangschikt volgens dalend percentage van het aandeel van de provincie in de verspreiding van de soort in Vlaanderen. De gebruikte afkortingen worden in Box 1 uitgelegd.

Nederlandse naam	Wetenschappelijke naam	AN	VL	%AN	Chi ²	RLC
Klimopklokje ^{VPS}	<i>Wahlenbergia hederacea</i>	9	9	100	**	CR
Alpenrus ^{HTS}	<i>Juncus alpinoarticulatus</i>	3	3	100	-	CR
Plat blaasjeskruid	<i>Utricularia intermedia</i>	3	3	100	-	CR
Plat fonteinkruid ^{VPS}	<i>Potamogeton compressus</i>	3	3	100	-	CR
Slank wollegras ^{VPS+HTS}	<i>Eriophorum gracile</i>	3	3	100	-	CR
Tweehuizige zegge ^{HTS}	<i>Carex dioica</i>	3	3	100	-	CR
Korensla	<i>Arnoseris minima</i>	2	2	100	-	CR
Veenmosorchis ^{VPS+HTS}	<i>Hammarbya paludosa</i>	2	2	100	-	CR
Noordse streepvaren	<i>Asplenium septentrionale</i>	1	1	100	-	CR
Witte waterranonkel ^{VPS+HTS}	<i>Ranunculus ololeucos</i>	20	25	80	***	EN
Zomerklokje	<i>Leucorum aestivum</i>	10	13	76.92	***	EN
Wijdbloeiende rus ^{HTS}	<i>Juncus tenageia</i>	4	6	66.67	-	EN
Genadekruid	<i>Gratiola officinalis</i>	2	3	66.67	-	CR
Spaanse ruiter	<i>Cirsium dissectum</i>	2	3	66.67	-	CR
Krabbenscheer ^{VPS+HTS}	<i>Stratiotes aloides</i>	7	11	63.64	-	CR
Doorgroeid fonteinkruid ^{HTS}	<i>Potamogeton perfoliatus</i>	32	51	62.75	***	EN
Dwergvlas ^{HTS}	<i>Radiola linoides</i> Roth	6	10	60	-	CR
Breed wollegras ^{HTS}	<i>Eriophorum latifolium</i> Hoppe	3	5	60	-	CR
Kleine tijm	<i>Thymus serpyllum</i>	3	5	60	-	CR
Waterlobelia ^{HTS}	<i>Lobelia dortmanna</i>	3	5	60	-	CR
Vlozegge ^{HTS}	<i>Carex pulicaris</i>	4	7	57.14	-	CR
Spits fonteinkruid ^{VPS+HTS}	<i>Potamogeton acutifolius</i>	4	7	57.14	-	NT
Bruine snavelbies ^{HTS}	<i>Rhynchospora fusca</i>	97	174	55.75	***	VU
Klokjesgentiaan ^{HTS}	<i>Gentiana pneumonanthe</i>	69	126	54.76	***	VU
Welriekende nachtorchis ^{VPS+HTS}	<i>Platanthera bifolia</i>	6	11	54.55	-	EN
Witte snavelbies ^{HTS}	<i>Rhynchospora alba</i>	73	137	53.28	***	VU
Veenpluis ^{HTS}	<i>Eriophorum angustifolium</i>	147	285	51.58	***	VU
Grote pimpernel ^{HTS}	<i>Sanguisorba officinalis</i>	39	76	51.32	***	VU
Armbloemige waterbies ^{HTS}	<i>Eleocharis quinqueflora</i>	4	8	50	-	EN
Groenknolorchis ^{HRL(II+IV)+HTS}	<i>Liparis loeselii</i>	2	4	50	-	CR

Nederlandse naam	Wetenschappelijke naam	AN	VL	%AN	Chi ²	RLC
Knopbies ^{HTS}	<i>Schoenus nigricans</i>	2	4	50	-	CR
Draadgentiaan ^{HTS}	<i>Cicendia filiformis</i>	1	2	50	-	CR
Rossig fonteinkruid	<i>Potamogeton alpinus</i>	1	2	50	-	CR
Steentijmereprijs	<i>Veronica acinifolia</i>	1	2	50	-	CR
Geschubde mannetjesvaren	<i>Dryopteris affinis subsp. affinis</i>	79	159	49.69	***	EN
Beenbreek ^{HTS}	<i>Narthecium ossifragum.</i>	42	85	49.41	***	VU
Klein blaasjeskruid ^{HTS}	<i>Utricularia minor</i>	36	73	49.32	***	EN
Veenbies ^{HTS}	<i>Trichophorum cespitosus</i>	57	118	48.31	***	VU
Loos blaasjeskruid ^{HTS}	<i>Utricularia australis</i>	58	130	44.62	***	VU
Heidekartelblad ^{HTS}	<i>Pedicularis sylvatica</i>	29	66	43.94	**	VU
Waterdrieblad ^{HTS}	<i>Menyanthes trifoliata</i>	70	160	43.75	***	VU
Kleine valeriaan	<i>Valeriana dioica</i>	13	30	43.33	-	VU
Pilvaren ^{HTS}	<i>Pilularia globulifera</i>	52	121	42.98	***	VU
Weegbreefonteinkruid ^{VPS}	<i>Potamogeton coloratus</i>	5	12	41.67	-	EN
Ronde zonnedaauw ^{HTS}	<i>Drosera rotundifolia</i>	71	174	40.8	***	VU
Drijvende waterweegbree ^{HRL(II+IV)+HTS}	<i>Luronium natans</i>	25	62	40.32	***	VU
Koekruid	<i>Vaccaria hispanica</i>	4	10	40	-	CR
Moerassmele ^{VPS+HTS}	<i>Deschampsia setacea</i>	2	5	40	-	CR
Smalle waterweegbree	<i>Alisma gramineum</i>	2	5	40	-	CR
Zwarte populier var. nigra	<i>Populus nigra var. nigra</i>	2	5	40	-	EN
Ongelijkbladig fonteinkruid ^{HTS}	<i>Potamogeton gramineus</i>	7	18	38.89	-	EN
Klein tasjeskruid	<i>Teesdalia nudicaulis</i>	82	212	38.68	***	VU
Glanzig fonteinkruid ^{HTS}	<i>Potamogeton lucens</i>	11	29	37.93	-	EN
Kikkerbeet ^{HTS}	<i>Hydrocharis morsus-ranae</i>	66	180	36.67	***	VU
Nachtkoekoeksbloem	<i>Silene noctiflora</i>	4	11	36.36	-	EN
Dwergviltkruid	<i>Filago minima</i>	153	421	36.34	***	VU
Watergentiaan	<i>Nymphoides peltata</i>	22	65	33.85	-	EN
Ronde zegge ^{VPS+HTS}	<i>Carex diandra</i>	3	9	33.33	-	CR
Blonde zegge ^{HTS}	<i>Carex hostiana</i>	1	3	33.33	-	CR
Puntig fonteinkruid	<i>Potamogeton friesii</i>	1	3	33.33	-	CR
Stekende bies ^{VPS}	<i>Schoenoplectus pungens</i>	1	3	33.33	-	CR
Kruipend moerasscherm ^{HRL(II+IV)}	<i>Apium repens</i>	3	11	27.27	-	CR

Foto 1 Waterlobelia (links), één van de provinciaal prioritaire vaatplanten en Moerashertshooi (rechts), één van de provinciaal belangrijke habitattypische vaatplanten in Antwerpen (foto's Rollin Verlinde).

3.1.2 Provinciaal belangrijke habitattypische soorten

Bovenop de provinciaal prioritaire soorten, telt Antwerpen nog 58 provinciaal belangrijke habitattypische vaatplanten (Tabel 3).

Tabel 3 Provinciaal belangrijke habitattypische vaatplanten met aanduiding van het aantal kilometerhokken in Antwerpen (AN) en Vlaanderen (VL), het percentage kilometerhokken in Antwerpen (%AN), het significantieniveau van de Chi²-test (Chi²) en hun Rode Lijstcategorie (RLC). De soorten staan gerangschikt volgens dalend percentage van het aandeel van de provincie in de verspreiding van de soort in Vlaanderen. De gebruikte afkortingen worden in Box 1 uitgelegd.

Nederlandse naam	Wetenschappelijke naam	AN	VL	%AN	Chi ²	RLC
Oeverkruid	<i>Littorella uniflora</i>	35	46	76.09	***	NT
Teer vederkruid	<i>Myriophyllum alterniflorum</i>	10	14	71.43	***	NT
Vlottende bie	<i>Isolepis fluitans</i>	148	240	61.67	***	LC
Moerashertshooi	<i>Hypericum elodes</i>	127	210	60.48	***	LC
Koningsvaren	<i>Osmunda regalis</i>	292	503	58.05	***	LC
Kleine zonnedaauw	<i>Drosera intermedia</i>	164	291	56.36	***	LC
Draadrus	<i>Juncus filiformis</i>	37	67	55.22	***	LC
Moeraswederik	<i>Lysimachia thyrsiflora</i>	31	57	54.39	***	NT
Naaldwaterbies	<i>Eleocharis acicularis</i>	73	142	51.41	***	LC
Gewone dophei	<i>Erica tetralix</i>	321	625	51.36	***	NT
Moeraswolfsklauw	<i>Lycopodiella inundata</i>	120	238	50.42	***	LC
Trekrus	<i>Juncus squarrosus</i>	258	545	47.34	***	LC
Gesteeld glaskroos	<i>Elatine hexandra</i>	55	117	47.01	***	LC
Wilde gagel	<i>Myrica gale</i>	151	324	46.6	***	NT
Eenarig wollegras	<i>Eriophorum vaginatum</i>	6	13	46.15	-	NT
Slangenwortel	<i>Calla palustris</i>	36	81	44.44	**	LC
Galigaan	<i>Cladium mariscus</i>	12	28	42.86	-	NT
Elzenzegge	<i>Carex elongata</i>	257	607	42.34	***	LC
Heidespurrie	<i>Spergula morisonii</i>	80	194	41.24	***	LC
Moerasviooltje	<i>Viola palustris</i>	68	166	40.96	***	LC
Wateraardbei	<i>Comarum palustre</i>	134	328	40.85	***	LC
Zompzegge	<i>Carex canescens</i>	188	467	40.26	***	LC
Kleine veenbes	<i>Vaccinium oxycoccos</i>	25	64	39.06	***	NT
Snavelzegge	<i>Carex rostrata</i>	201	527	38.14	***	LC
Struikhei	<i>Calluna vulgaris</i>	644	1766	36.47	***	NT
Buntgras	<i>Corynephorus canescens</i>	168	476	35.29	***	NT
Blauwe knoop	<i>Succisa pratensis</i>	92	262	35.11	***	NT
Borstelgras	<i>Nardus stricta</i>	105	300	35	***	NT
Grote watterranonkel	<i>Ranunculus peltatus</i>	26	75	34.67	-	LC
Moerasvaren	<i>Thelypteris palustris</i>	22	65	33.85	-	NT
Kransvederkruid	<i>Myriophyllum verticillatum</i>	7	21	33.33	-	NT
Groot blaasjeskruid	<i>Utricularia vulgaris</i>	5	15	33.33	-	NT
Haaksterrenkroos	<i>Callitriche hamulata</i>	45	138	32.61	***	LC
Dalkruid	<i>Maianthemum bifolium</i>	192	607	31.63	***	LC
Stekelbrem	<i>Genista anglica</i>	97	309	31.39	**	NT
Zwarte bes	<i>Ribes nigrum</i>	164	528	31.06	***	LC
Liggende vleugeltjesbloem	<i>Polygala serpyllifolia</i>	42	140	30	-	VU
Klein warkruid	<i>Cuscuta epithymum</i>	24	80	30	-	EN
Blauwe bosbes	<i>Vaccinium myrtillus</i>	303	1011	29.97	***	LC
Hondsviooltje	<i>Viola canina</i>	36	122	29.51	-	VU

3.1.3 Heat map

De voor het natuurbehoud belangrijke vaatplanten komen in Antwerpen vooral voor in de heidegebieden (Buitengoor, Turnhouts vennengebied, Groot Schietveld; Figuur 3).

Figuur 3 Heat map van de provinciaal prioritaire en provinciaal belangrijke habitattypische vaatplanten per kilometerhok in Antwerpen. Hoe donkerder de kleur, hoe belangrijker de locatie. Natura2000-gebieden worden in het groen weergegeven.

3.1.4 Vergelijking met de vorige lijst

40 soorten vaatplanten zijn provinciaal prioritair gebleven, 23 soorten zijn provinciaal prioritair geworden en 38 soorten zijn niet langer provinciaal prioritair (Bijlage 2).

3.1.5 Niet opgenomen soorten

In Tabel 4 vermelden we de soorten die wel waargenomen werden in de provincie maar om verschillende redenen niet werden opgenomen in de uiteindelijke lijst van provinciaal prioritaire soorten.

3.2 AMFIBIEËN EN REPTIELEN

3.2.1 Provinciaal prioritaire soorten

Antwerpen telt zeven provinciaal prioritaire amfibieën en reptielen (Tabel 5).

Tabel 5 Provinciaal prioritaire amfibieën en reptielen met aanduiding van het aantal kilometerhokken in Antwerpen (AN) en Vlaanderen (VL), het percentage kilometerhokken in Antwerpen (%AN), het significantieniveau van de Chi²-test (Chi²) en hun Rode Lijstcategorie (RLC). De soorten staan gerangschikt volgens dalend percentage van het aandeel van de provincie in de verspreiding van de soort in Vlaanderen. De gebruikte afkortingen worden in Box 1 uitgelegd.

Nederlandse naam	Wetenschappelijke naam	AN	VL	%AN	Chi ²	RLC
Adder ^{HTS}	<i>Vipera berus</i>	34	34	100	***	EN
Poelkikker ^{HRL(IV)+HTS}	<i>Pelophylax lessonae</i>	184	363	50.69	***	NT
Heikikker ^{HRL(IV)+HTS}	<i>Rana arvalis</i>	93	226	41.15	***	VU
Rugstreeppad ^{HRL(IV)+HTS}	<i>Epidalea calamita</i>	116	456	25.44	-	VU
Gladde slang ^{HRL(IV)+HTS}	<i>Coronella austriaca</i>	27	150	18	-	EN
Kamsalamander ^{HRL(II+IV)}	<i>Triturus cristatus</i>	100	613	16.31	-	VU
Boomkikker ^{HRL(IV)}	<i>Hyla arborea</i>	15	239	6.28	-	CR

3.2.2 Provinciaal belangrijke habitattypische soorten

Bovenop de provinciaal prioritaire soorten, telt Antwerpen nog twee provinciaal belangrijke habitattypische amfibieën en reptielen (Tabel 6).

Tabel 6 Provinciaal belangrijke habitattypische amfibieën en reptielen met aanduiding van het aantal kilometerhokken in Antwerpen (AN) en Vlaanderen (VL), het percentage kilometerhokken in Antwerpen (%AN), het significantieniveau van de Chi²-test (Chi²) en hun Rode Lijstcategorie (RLC). De soorten staan gerangschikt volgens dalend percentage van het aandeel van de provincie in de verspreiding van de soort in Vlaanderen. De gebruikte afkortingen worden in Box 1 uitgelegd.

Nederlandse naam	Wetenschappelijke naam	AN	VL	%AN	Chi ²	RLC
Hazelworm	<i>Anguis fragilis</i>	365	1178	30.98	***	LC
Levendbarende hagedis	<i>Zootoca vivipara</i>	405	1339	30.25	***	LC

Foto 2 Heikikker (links), één van de provinciaal prioritaire amfibieën (foto Bert Willaert) en Levendbarende hagedis (rechts), één van de provinciaal belangrijke habitattypische reptielen in Antwerpen (foto Rollin Verlinde).

3.2.3 Heat map

De voor het natuurbehoud belangrijke amfibieën en reptielen komen in Antwerpen vooral voor in de heidegebieden (Kalmthout, Klein en Groot Schietveld) en in de Markvallei (Figuur 4).

Figuur 4 Heat map van de provinciaal prioritaire en provinciaal belangrijke habitattypische amfibieën en reptielen per kilometerhok in Antwerpen. Hoe donkerder de kleur, hoe belangrijker de locatie. Natura2000-gebieden worden in het groen weergegeven.

3.2.4 Vergelijking met de vorige lijst

Vier soorten amfibieën en reptielen zijn provinciaal prioritair gebleven en drie soorten zijn provinciaal prioritair geworden (Bijlage 3).

3.2.5 Niet opgenomen soorten

In Tabel 7 vermelden we de soorten die wel waargenomen werden in de provincie maar om verschillende redenen niet werden opgenomen in de uiteindelijke lijst van provinciaal prioritaire soorten.

Tabel 7 Amfibieën en reptielen die niet werden opgenomen in de lijst van provinciaal prioritaire soorten en de reden waarom.

Nederlandse naam	Wetenschappelijke naam	Reden
Gevlekte ringslang	<i>Natrix helvetica</i>	Introductie
Knoflookpad	<i>Pelobates fuscus</i>	Introductie
Muurhagedis ^{HRL(IV)}	<i>Podarcis muralis</i>	Adventief
Vuursalamander	<i>Salamandra salamandra</i>	Ontsnapt

3.3 VISSSEN

3.3.1 Provinciaal prioritaire soorten

Antwerpen telt negen provinciaal prioritaire vissen (Tabel 8).

Tabel 8 Provinciaal prioritaire vissen met aanduiding van het aantal meetpuntlocaties in Antwerpen (AN) en Vlaanderen (VL), het percentage in Antwerpen (%AN), het significantieniveau van de Chi²-test (Chi²) en hun Rode Lijstcategorie (RLC). De soorten staan gerangschikt volgens dalend percentage van het aandeel van de provincie in de verspreiding van de soort in Vlaanderen. De gebruikte afkortingen worden in Box 1 uitgelegd.

Nederlandse naam	Wetenschappelijke naam	AN	VL	%AN	Chi ²	RLC
Kwabaal	<i>Lota lota</i>	68	106	64.15	***	EN
Kleine modderkruiper ^{HRL(II)+HTS}	<i>Cobitis taenia</i>	70	110	63.64	***	NT
Beekprik ^{HRL(II)+HTS}	<i>Lampetra planeri</i>	53	89	59.55	***	VU
Fint ^{HRL(II+V)+HTS}	<i>Alosa fallax</i>	6	12	50	-	CR
Rivierprik ^{HRL(II+V)}	<i>Lampetra fluviatilis</i>	5	12	41.67	-	VU
Paling ^{RLEur(CR)+PV}	<i>Anguilla anguilla</i>	352	1000	35.2	***	CR
Donderpad ^{HRL(II)}	<i>Cottus perifretum/rhenanus</i>	35	138	25.36	-	NT
Bittervoorn ^{HRL(II)}	<i>Rhodeus amarus</i>	64	279	22.94	-	LC
Grote modderkruiper ^{HRL(II)}	<i>Misgurnus fossilis</i>	1	12	8.33	-	CR

3.3.2 Provinciaal belangrijke habitattypische soorten

Bovenop de provinciaal prioritaire soorten, telt Antwerpen nog drie provinciaal belangrijke habitattypische vissen (Tabel 9).

Tabel 9 Provinciaal belangrijke habitattypische vissen met aanduiding van het aantal meetpuntlocaties in Antwerpen (AN) en Vlaanderen (VL), het percentage in Antwerpen (%AN), het significantieniveau van de Chi²-test (Chi²) en hun Rode Lijstcategorie (RLC). De soorten staan gerangschikt volgens dalend percentage van het aandeel van de provincie in de verspreiding van de soort in Vlaanderen. De gebruikte afkortingen worden in Box 1 uitgelegd.

Nederlandse naam	Wetenschappelijke naam	AN	VL	%AN	Chi ²	RLC
Bot	<i>Platichthys flesus</i>	54	106	50.94	**	LC
Spiering	<i>Osmerus eperlanus</i>	21	45	46.67	-	NT
Serpeling	<i>Leuciscus leuciscus</i>	44	160	27.5	-	VU

Foto 3 Kwabaal (links), één van de provinciaal prioritaire vissen en Bot (rechts), één van de provinciaal belangrijke habitattypische vissen in Antwerpen (foto's Rollin Verlinde).

3.3.3 Heat map

De voor het natuurbehoud belangrijke vissen komen in Antwerpen vooral voor in de bovenloop van de Grote Nete (Figuur 5).

Figuur 5 Heat map van de provinciaal prioritaire en provinciaal belangrijke habitattypische vissen per meetpuntlocatie in Antwerpen. Hoe donkerder de kleur, hoe belangrijker de locatie. Natura2000-gebieden worden in het groen weergegeven.

3.3.4 Vergelijking met de vorige lijst

Drie soorten vissen zijn provinciaal prioritair gebleven en zes soorten zijn provinciaal prioritair geworden (Bijlage 4).

3.3.5 Niet opgenomen soorten

In Tabel 10 vermelden we de soorten die wel waargenomen werden in de provincie maar om verschillende redenen niet werden opgenomen in de uiteindelijke lijst van provinciaal prioritaire soorten.

Tabel 10 Vissen die niet werden opgenomen in de lijst van provinciaal prioritaire soorten en de reden waarom.

Nederlandse naam	Wetenschappelijke naam	Reden
Dunlipharder	<i>Liza ramada</i>	Na correctie van de meetpuntlocaties haalt de soort de 33% limiet niet

Foto 4 Nachtzwaluw (links), één van de provinciaal prioritaire broedvogels en Bonte vliegenvanger (rechts), één van de provinciaal belangrijke habitattypische broedvogels in Antwerpen (foto's Glenn Vermeersch).

3.4 BROEDVOGELS

3.4.1 Provinciaal prioritaire soorten

Antwerpen telt 39 provinciaal prioritaire broedvogels (Tabel 11). Daarnaast zijn er acht soorten uit de Rode Lijstcategorie *Bijna in Gevaar* die beduidend meer voorkomen in Antwerpen (Bijlage 5).

Tabel 11 Provinciaal prioritaire broedvogels met aanduiding van het aantal kilometerhokken in Antwerpen (AN) en Vlaanderen (VL), het percentage kilometerhokken in Antwerpen (%AN), het significantieniveau van de Chi²-test (Chi²) en hun Rode Lijstcategorie (RLC). De soorten staan gerangschikt volgens dalend percentage van het aandeel van de provincie in de verspreiding van de soort in Vlaanderen. De gebruikte afkortingen worden in Box 1 uitgelegd.

Nederlandse naam	Wetenschappelijke naam	AN	VL	%AN	Chi ²	RLC
Nachtzwaluw ^{VRL+HTS}	<i>Caprimulgus europaeus</i>	160	225	71.11	***	NT
Fluiter ^{HTS}	<i>Phylloscopus sibilatrix</i>	176	277	63.54	***	VU
Nachtegaal ^{HTS}	<i>Luscinia megarhynchos</i>	379	617	61.43	***	VU
Boompieper ^{VPS+HTS}	<i>Anthus trivialis</i>	507	891	56.9	***	NT
Fitis	<i>Phylloscopus trochilus</i>	870	1530	56.86	***	VU
Wulp ^{VRL}	<i>Numenius arquata</i>	404	760	53.16	***	EN
Zwarte specht ^{VRL+HTS}	<i>Dryocopus martius</i>	453	858	52.8	***	NT
Matkop ^{HTS}	<i>Poecile montanus</i>	317	613	51.71	***	EN
Middelste bonte specht ^{VRL+HTS}	<i>Leiopicus medius</i>	146	285	51.23	***	NT
Raaf ^{VRL}	<i>Corvus corax</i>	10	20	50	-	NE
Wielewaal ^{VPS+HTS}	<i>Oriolus oriolus</i>	303	607	49.92	***	EN
Boomleeuwerik ^{VRL+HTS}	<i>Lullula arborea</i>	279	592	47.13	***	NT
Kruisbek	<i>Loxia curvirostra</i>	76	175	43.43	***	VU
Oehoe ^{VRL}	<i>Bubo bubo</i>	46	109	42.2	**	NE
Goudhaan	<i>Regulus regulus</i>	875	2154	40.62	***	VU
Zomertortel ^{RLEur(VU)}	<i>Streptopelia turtur</i>	168	464	36.21	***	CR
Zwartkopmeeuw	<i>Ichtyaetus melanocephalus</i>	35	100	35	***	VU
Blauwborst ^{VRL+HTS}	<i>Cyanecula svecica</i>	436	1254	34.77	***	LC
Wespendief ^{VRL+HTS}	<i>Pernis apivorus</i>	356	1054	33.78	***	NT
Scholekster ^{RLEur(VU)}	<i>Haematopus ostralegus</i>	688	2148	32.03	***	LC
Kleine plevier	<i>Charadrius dubius</i>	173	557	31.06	***	VU
Roek ^{RLEur(VU)}	<i>Corvus frugilegus</i>	214	718	29.81	***	LC
Ijsvogel ^{VRL}	<i>Alcedo atthis</i>	316	1101	28.7	***	VU
Kwartelkoning ^{VRL+HTS}	<i>Crex crex</i>	9	32	28.12	-	CR
Staartmees	<i>Aegithalos caudatus</i>	707	2547	27.76	***	VU
Grutto ^{VPS+RLEur(NT)}	<i>Limosa limosa</i>	141	524	26.91	***	VU
Ooievaar ^{VRL}	<i>Ciconia ciconia</i>	80	299	26.76	-	EN
Porseleinhoen ^{VRL}	<i>Porzana porzana</i>	20	75	26.67	-	CR
Grauwe klauwier ^{VRL}	<i>Lanius collurio</i>	42	160	26.25	-	EN
Steenuil ^{VPS}	<i>Athene noctua</i>	290	1130	25.66	***	LC
Kievit ^{RLEur(VU)}	<i>Vanellus vanellus</i>	1224	4883	25.07	***	EN
Huismus	<i>Passer domesticus</i>	1097	4408	24.89	***	VU
Slechtvalk ^{VRL}	<i>Falco peregrinus</i>	175	711	24.61	-	EN

Figuur 6 Heat map van de provinciaal prioritaire en provinciaal belangrijke habitattypische broedvogels per kilometerhok in Antwerpen. Hoe donkerder de kleur, hoe belangrijker de locatie. Natura2000-gebieden worden in het groen weergegeven.

3.4.4 Vergelijking met de vorige lijst

Tien soorten broedvogels zijn provinciaal prioritair gebleven, 29 soorten zijn provinciaal prioritair geworden en één soort is niet langer provinciaal prioritair (Gekraagde roodstaart;

Bijlage 6).

////////////////////////////////////

3.4.5 Niet opgenomen soorten

In Tabel 13 vermelden we de soorten die wel waargenomen werden in de provincie maar om verschillende redenen niet werden opgenomen in de uiteindelijke lijst van provinciaal prioritaire soorten (Vermeersch et al. 2020).

Tabel 13 Broedvogels die niet werden opgenomen in de lijst van provinciaal prioritaire soorten en de reden waarom.

Nederlandse naam	Wetenschappelijke naam	Reden
Baardmannetje	<i>Panurus biarmicus</i>	Geen broedgevallen in de provincie
Draaihals	<i>Jynx torquilla</i>	Geen broedgevallen in de provincie
Klapekster	<i>Lanius excubitor</i>	Geen broedgevallen in de provincie
Kleine barmsijs	<i>Acanthis flammea cabaret</i>	Geen broedgevallen in de provincie
Kleine zilverreiger	<i>Egretta garzetta</i>	Geen broedgevallen in de provincie
Kraanvogel	<i>Grus grus</i>	Geen broedgevallen in de provincie
Kramsvogel	<i>Turdus pilaris</i>	Geen broedgevallen in de provincie
Kwak	<i>Nycticorax nycticorax</i>	Geen broedgevallen in de provincie
Lepelaar	<i>Platalea leucorodia</i>	Geen broedgevallen in de provincie
Watersnip	<i>Gallinago gallinago</i>	Geen of zeer weinig broedgevallen in de provincie
Zwarte stern	<i>Chlidonias niger</i>	Geen broedgevallen in de provincie
Zwarte wouw	<i>Milvus migrans</i>	Geen broedgevallen in de provincie

3.5 OVERWINTERENDE WATERVOGELS

3.5.1 Provinciaal prioritaire soorten

Antwerpen telt 15 provinciaal prioritaire overwinterende watervogels (Tabel 14).

Tabel 14 Provinciaal prioritaire overwinterende watervogels met aanduiding van het gemiddelde wintergemiddelde in Antwerpen (AN) en Vlaanderen (VL), het percentage in Antwerpen (%AN), het significantieniveau van de Chi²-test. De soorten staan gerangschikt volgens dalend percentage van het aandeel van de provincie in de verspreiding van de soort in Vlaanderen. De gebruikte afkortingen worden in Box 1 uitgelegd.

Nederlandse naam	Wetenschappelijke naam	AN	VL	%AN	Sign
Toendrarietgans	<i>Anser serrirostris</i>	1383	2592	53.34	***
Pijlstaart ^{RLEur(VU)}	<i>Anas acuta</i>	252	608	41.4	***
Tafeleend ^{RLEur(VU)}	<i>Aythya ferina</i>	884	2510	35.2	***
Krakeend	<i>Mareca strepera</i>	2429	7755	31.32	***
Kuifeend	<i>Aythya fuligula</i>	2560	8179	31.3	***
Wintertaling	<i>Anas crecca</i>	2817	10721	26.28	***
Kleine zwaan ^{RLEur(VU)}	<i>Cygnus columbianus</i>	38	178	21.19	-
Slobeend	<i>Spatula clypeata</i>	647	3494	18.52	-
Bergeend	<i>Tadorna tadorna</i>	467	2540	18.39	-
Grote zilverreiger	<i>Casmerodius albus</i>	38	244	15.74	-
Gauwe gans	<i>Anser anser</i>	1782	12361	14.41	-
Kluut	<i>Recurvirostra avosetta</i>	33	283	11.48	-
Wulp	<i>Numenius arquata</i>	376	5298	7.1	-
Kolgans	<i>Anser albifrons</i>	1328	29683	4.47	-
Smient	<i>Mareca penelope</i>	887	27245	3.25	-

Foto 5 Pijlstaart, één van de provinciaal prioritaire overwinterende watervogels in Antwerpen (foto Yves Adams).

3.5.2 Heat map

De voor het natuurbehoud belangrijke overwinterende watervogels komen in Antwerpen vooral voor in de Kleiputten in Rijkevorsel-Brecht, de Antwerpse haven en langsheen de grote rivieren (Schelde, Zenne, Dijle en Nete; Figuur 7).

Figuur 7 Heat map van de provinciaal prioritaire overwinterende watervogels per telgebied in Antwerpen. Hoe donkerder de kleur, hoe belangrijker de locatie. Natura2000-gebieden worden in het groen weergegeven.

3.5.3 Vergelijking met de vorige lijst

Aangezien er in de vorige lijst geen overwinterende watervogels opgenomen waren in de lijst van provinciaal prioritaire soorten zijn deze 15 soorten provinciaal prioritair geworden.

3.5.4 Niet opgenomen soorten

In Tabel 15 vermelden we de soorten die wel waargenomen werden in de provincie maar om verschillende redenen niet werden opgenomen in de uiteindelijke lijst van provinciaal prioritaire soorten (Vermeersch et al. 2020).

Tabel 15 Overwinterende watervogels die niet werden opgenomen in de lijst van provinciaal prioritaire soorten en de reden waarom.

Nederlandse naam	Wetenschappelijke naam	Reden
Kemphaan	<i>Calidris pugnax</i>	Geen relevante soort voor de provincie
Goudplevier	<i>Pluvialis apricaria</i>	Geen relevante soort voor de provincie
Kleine rietgans	<i>Anser brachyrhynchus</i>	Geen relevante soort voor de provincie

Foto 6 Boommarter (links), één van de provinciaal prioritaire zoogdieren (foto Yves Adams) en Waterspitsmuis, één van de provinciaal belangrijke habitattypische zoogdieren in Antwerpen (foto Rollin Verlinde).

3.6 ZOOGDIEREN

3.6.1 Provinciaal prioritaire soorten

Antwerpen telt vijf provinciaal prioritaire zoogdieren (Tabel 16). Daarnaast zijn er nog drie soorten uit de Rode Lijstcategorie *Bijna in Gevaar* die beduidend meer voorkomen in Antwerpen (Bijlage 7). De Wolf werd in de provincie vooral als zwerver waargenomen, maar het territorium van de roedel in Hechtel-Eksel reikt in het westen tot in de provincie Antwerpen.

Tabel 16 Provinciaal prioritaire zoogdieren met aanduiding van het aantal kilometerhokken in Antwerpen (AN) en Vlaanderen (VL), het percentage kilometerhokken in Antwerpen (%AN), het significantieniveau van de Chi²-test (Chi²) en hun Rode Lijstcategorie (RLC). De soorten staan gerangschikt volgens dalend percentage van het aandeel van de provincie in de verspreiding van de soort in Vlaanderen. De gebruikte afkortingen worden in Box 1 uitgelegd.

Nederlandse naam	Wetenschappelijke naam	AN	VL	%AN	Chi ²	RLC
Boommarter	<i>Martes martes</i>	95	128	74.22	***	CR
Bunzing	<i>Mustela putorius</i>	286	825	34.67	***	VU
Wolf ^{HRL(II+IV)}	<i>Canis lupus</i>	13	38	34.21	-	RE
Europese bever ^{HRL(II+IV)}	<i>Castor fiber</i>	252	951	26.5	-	VU
Europese otter ^{HRL(II+IV)}	<i>Lutra lutra</i>	4	20	20	-	CR

3.6.2 Provinciaal belangrijke habitattypische soorten

Bovenop de provinciaal prioritaire soorten, telt Antwerpen nog één provinciaal belangrijk habitattypisch zoogdier (Tabel 17).

Tabel 17 Provinciaal belangrijke habitattypische zoogdieren met aanduiding van het aantal kilometerhokken in Antwerpen (AN) en Vlaanderen (VL), het percentage kilometerhokken in Antwerpen (%AN), het significantieniveau van de Chi²-test (Chi²) en hun Rode Lijstcategorie (RLC). De soorten staan gerangschikt volgens dalend percentage van het aandeel van de provincie in de verspreiding van de soort in Vlaanderen. De gebruikte afkortingen worden in Box 1 uitgelegd.

Nederlandse naam	Wetenschappelijke naam	AN	VL	%AN	Chi ²	RLC
Waterspitsmuis	<i>Neomys fodiens</i>	3	43	6.98	-	EN

3.6.3 Heat map

De voor het natuurbehoud belangrijke zoogdieren komen in Antwerpen vooral voor in de riviervalleien en in de heidegebieden (Figuur 8).

Figuur 8 Heat map van de provinciaal prioritaire en provinciaal belangrijke habitattypische zoogdieren per kilometerhok in Antwerpen. Hoe donkerder de kleur, hoe belangrijker de locatie. Natura2000-gebieden worden in het groen weergegeven.

3.6.4 Vergelijking met de vorige lijst

Eén soort zoogdier is provinciaal prioritair gebleven (Boommarter), vier soorten zijn provinciaal prioritair geworden en één soort is niet langer provinciaal prioritair (Waterspitsmuis; Bijlage 8).

3.6.5 Niet opgenomen soorten

In Tabel 18 vermelden we de soorten die wel waargenomen werden in de provincie maar omdat het niet gaat om zich voortplantende populaties niet werden opgenomen in de uiteindelijke lijst van provinciaal prioritaire soorten.

Tabel 18 Zoogdieren die niet werden opgenomen in de lijst van provinciaal prioritaire soorten.

Nederlandse naam	Wetenschappelijke naam
Gewone bruinvis ^{HRL(IV)}	<i>Phocoena phocoena</i>
Gewone zeehond ^{HRL(II)}	<i>Phoca vitulina</i>
Grijze zeehond ^{HRL(II)}	<i>Halichoerus grypus</i>

Foto 7 Bont dikkopje (links), één van de provinciaal prioritaire dagvlinders en Heivlinder, één van de provinciaal belangrijke habitattypische dagvlinders in Antwerpen (foto's Dirk Maes).

DAUVELINDERS

3.7.1 Provinciaal prioritaire soorten

Antwerpen telt acht provinciaal prioritaire dagvlinders (Tabel 19).

Tabel 19 Provinciaal prioritaire dagvlinders met aanduiding van het aantal kilometerhokken in Antwerpen (AN) en Vlaanderen (VL), het percentage kilometerhokken in Antwerpen (%AN), het significantieniveau van de Chi²-test (Chi²) en hun Rode Lijstcategorie (RLC). De soorten staan gerangschikt volgens dalend percentage van het aandeel van de provincie in de verspreiding van de soort in Vlaanderen. De gebruikte afkortingen worden in Box 1 uitgelegd.

Nederlandse naam	Wetenschappelijke naam	AN	VL	%AN	Chi ²	RLC
Bont dikkopje ^{HTS}	<i>Carterocephalus palaemon</i>	308	502	61.35	***	VU
Bruine eikenpage ^{VPS}	<i>Satyrrium ilicis</i>	49	85	57.65	***	EN
Groentje ^{HTS}	<i>Callophrys rubi</i>	168	310	54.19	***	EN
Heideblauwtje ^{HTS}	<i>Plebejus argus</i>	98	211	46.45	***	EN
Aardbeivlinder ^{VPS+HTS}	<i>Pyrgus malvae</i>	9	20	45	-	EN
Gentiaanblauwtje ^{VPS+HTS}	<i>Phengaris alcon</i>	15	36	41.67	-	CR
Bruine vuurvlinder	<i>Lycaena tityrus</i>	11	27	40.74	-	CR
Veldparelmoervlinder ^{VPS}	<i>Melitaea cinxia</i>	54	150	36	**	NT

3.7.2 Provinciaal belangrijke habitattypische soorten

Bovenop de provinciaal prioritaire soorten, telt Antwerpen nog vijf provinciaal belangrijke habitattypische dagvlinders (Tabel 19).

Tabel 20 Provinciaal belangrijke habitattypische dagvlinders met aanduiding van het aantal kilometerhokken in Antwerpen (AN) en Vlaanderen (VL), het percentage kilometerhokken in Antwerpen (%AN), het significantieniveau van de Chi²-test (Chi²) en hun Rode Lijstcategorie (RLC). De soorten staan gerangschikt volgens dalend percentage van het aandeel van de provincie in de verspreiding van de soort in Vlaanderen. De gebruikte afkortingen worden in Box 1 uitgelegd.

Nederlandse naam	Wetenschappelijke naam	AN	VL	%AN	Chi ²	RLC
Eikenpage	<i>Favonius quercus</i>	633	1836	34.48	***	LC
Kleine parelmoervlinder	<i>Issoria lathonia</i>	571	1700	33.59	***	LC
Grote weerschijnvlinder	<i>Apatura iris</i>	137	554	24.73	-	EN
Heivlinder	<i>Hipparchia semele</i>	86	398	21.61	-	EN
Kommavlinder	<i>Hesperia comma</i>	10	93	10.75	-	EN

3.7.3 Heat map

De voor het natuurbehoud belangrijke dagvlinders komen in Antwerpen vooral voor in de heidegebieden (Figuur 9).

Figuur 9 Heat map van de provinciaal prioritaire en provinciaal belangrijke habitattypische dagvlinders per kilometerhok in Antwerpen. Hoe donkerder de kleur, hoe belangrijker de locatie. Natura2000-gebieden worden in het groen weergegeven.

3.7.4 Vergelijking met de vorige lijst

Vijf soorten dagvlinders zijn provinciaal prioritair gebleven, drie soorten zijn provinciaal prioritair geworden en één soort is niet langer provinciaal prioritair (Heivlinder; Bijlage 9).

3.8 LIBELLEN

3.8.1 Provinciaal prioritaire soorten

Antwerpen telt 16 provinciaal prioritaire libellen (Tabel 21). Daarnaast is er nog één soort uit de Rode Lijstcategorie *Bijna in Gevaar* die beduidend meer voorkomt in Antwerpen (Plasrombout; Bijlage 10).

Tabel 21 Provinciaal prioritaire libellen met aanduiding van het aantal kilometerhokken in Antwerpen (AN) en Vlaanderen (VL), het percentage kilometerhokken in Antwerpen (%AN), het significantieniveau van de Chi²-test (Chi²) en hun Rode Lijstcategorie (RLC). De soorten staan gerangschikt volgens dalend percentage van het aandeel van de provincie in de verspreiding van de soort in Vlaanderen. De gebruikte afkortingen worden in Box 1 uitgelegd.

Nederlandse naam	Wetenschappelijke naam	AN	VL	%AN	Chi ²	RLC
Maanwaterjuffer ^{VPS+HTS}	<i>Coenagrion lunulatum</i>	29	32	90.62	***	CR
Venglaenmaker ^{HTS}	<i>Aeshna juncea</i>	69	92	75	***	EN
Noordse witsnuitlibel ^{HTS}	<i>Leucorrhinia rubicunda</i>	90	144	62.5	***	EN
Venwitsnuitlibel ^{HTS}	<i>Leucorrhinia dubia</i>	116	196	59.18	***	VU
Zwarte heidelibel	<i>Sympetrum danae</i>	282	508	55.51	***	EN
Rivierrombout ^{HRL(IV)}	<i>Stylurus flavipes</i>	41	75	54.67	***	LC
Beekrombout ^{VPS+HTS}	<i>Gomphus vulgatissimus</i>	42	77	54.55	***	VU
Gevlekte witsnuitlibel ^{HRL(II+IV)+HTS}	<i>Leucorrhinia pectoralis</i>	88	175	50.29	***	CR
Geelplekheidelibel	<i>Sympetrum flaveolum</i>	6	12	50	-	CR
Bandheidelibel	<i>Sympetrum pedemontanum</i>	102	212	48.11	***	VU
Hoogveenglanslibel ^{VPS+HTS}	<i>Somatochlora arctica</i>	12	26	46.15	-	CR
Bosbeekjuffer ^{VPS}	<i>Calopteryx virgo</i>	437	981	44.55	***	LC
Steenrode heidelibel	<i>Sympetrum vulgatum</i>	197	585	33.68	***	VU
Variabele waterjuffer ^{VPS+HTS}	<i>Coenagrion pulchellum</i>	113	348	32.47	***	LC
Vroege glazenmaker ^{VPS+HTS}	<i>Aeshna isoeles</i>	200	639	31.3	**	LC
Sierlijke witsnuitlibel ^{HRL(IV)}	<i>Leucorrhinia caudalis</i>	2	7	28.57	-	CR

3.8.2 Provinciaal belangrijke habitattypische soorten

Bovenop de provinciaal prioritaire soorten, telt Antwerpen nog vier provinciaal belangrijke habitattypische libellen (Tabel 22).

Tabel 22 Provinciaal belangrijke habitattypische libellen met aanduiding van het aantal kilometerhokken in Antwerpen (AN) en Vlaanderen (VL), het percentage kilometerhokken in Antwerpen (%AN), het significantieniveau van de Chi²-test (Chi²) en hun Rode Lijstcategorie (RLC). De soorten staan gerangschikt volgens dalend percentage van het aandeel van de provincie in de verspreiding van de soort in Vlaanderen. De gebruikte afkortingen worden in Box 1 uitgelegd.

Nederlandse naam	Wetenschappelijke naam	AN	VL	%AN	Chi²	RLC
Bruine korenbout	<i>Libellula fulva</i>	323	600	53.83	***	LC
Glassnijder	<i>Brachytron pratense</i>	269	639	42.1	***	LC
Weidebeekjuffer	<i>Calopteryx splendens</i>	858	2335	36.75	***	LC
Gewone bronlibel	<i>Cordulegaster boltonii</i>	41	177	23.16	-	EN

3.8.3 Heat map

De voor het natuurbehoud belangrijke libellen komen in Antwerpen vooral voor in de Kalmthoutse Heide, het Groot en Klein Schietveld en in het oosten van de provincie (Figuur 10).

Figuur 10 Heat map van de provinciaal prioritaire en provinciaal belangrijke habitattypische libellen per kilometerhok in Antwerpen. Hoe donkerder de kleur, hoe belangrijker de locatie. Natura2000-gebieden worden in het groen weergegeven.

3.8.4 Vergelijking met de vorige lijst

Acht soorten libellen zijn provinciaal prioritair gebleven, acht soorten zijn provinciaal prioritair geworden en vijf soorten zijn niet langer provinciaal prioritair (Bijlage 11).

3.8.5 Niet opgenomen soorten

In Tabel 23 vermelden we de soorten die wel waargenomen werden in de provincie maar om verschillende redenen niet werden opgenomen in de uiteindelijke lijst van provinciaal prioritaire soorten.

Tabel 23 Libellen die niet werden opgenomen in de lijst van provinciaal prioritaire soorten en de reden waarom.

Nederlandse naam	Wetenschappelijke naam	Reden
Kempense heidelibel	<i>Sympetrum depressiusculum</i>	Uitgestorven in Antwerpen

Foto 8 Maanwaterjuffer (links), één van de provinciaal prioritaire libellen (foto Paul Pugh – Libellenvereniging Vlaanderen) en Bruine korenbout, één van de provinciaal belangrijke habitattypische libellen in Antwerpen (foto Dirk Maes).

SPRINKHANEN EN KREKELS

Provinciaal prioritaire soorten

Antwerpen telt één provinciaal prioritaire sprinkhaan (Tabel 24).

Tabel 24 Provinciaal prioritaire sprinkhanen en krekels met aanduiding van het aantal kilometerhokken in Antwerpen (AN) en Vlaanderen (VL), het percentage kilometerhokken in Antwerpen (%AN), het significantieniveau van de Chi²-test (Chi²) en hun Rode Lijstcategorie (RLC). De soorten staan gerangschikt volgens dalend percentage van het aandeel van de provincie in de verspreiding van de soort in Vlaanderen. De gebruikte afkortingen worden in Box 1 uitgelegd.

Nederlandse naam	Wetenschappelijke naam	AN	VL	%AN	Chi ²	RLC
Zompsprinkhaan ^{HTS}	<i>Pseudochorthippus montanus</i>	37	83	44.58	**	EN

Provinciaal belangrijke habitattypische soorten

Bovenop de provinciaal prioritaire soorten, telt Antwerpen nog vijf provinciaal belangrijke habitattypische sprinkhanen en krekels (Tabel 25).

Tabel 25 Provinciaal belangrijke habitattypische sprinkhanen en krekels met aanduiding van het aantal kilometerhokken in Antwerpen (AN) en Vlaanderen (VL), het percentage kilometerhokken in Antwerpen (%AN), het significantieniveau van de Chi²-test (Chi²) en hun Rode Lijstcategorie (RLC). De soorten staan gerangschikt volgens dalend percentage van het aandeel van de provincie in de verspreiding van de soort in Vlaanderen. De gebruikte afkortingen worden in Box 1 uitgelegd.

Nederlandse naam	Wetenschappelijke naam	AN	VL	%AN	Chi²	RLC
Heidesabelsprinkhaan	<i>Metrioptera brachyptera</i>	58	101	57.43	***	LC
Zwart wekkertje	<i>Omocestus rufipes</i>	63	142	44.37	***	NT
Knopsrietje	<i>Myrmeleotettix maculatus</i>	120	323	37.15	***	LC
Moerassprinkhaan	<i>Stethophyma grossum</i>	188	513	36.65	***	LC
Veldkrekel	<i>Gryllus campestris</i>	101	337	29.97	-	EN

Heat map

De voor het natuurbehoud belangrijke sprinkhanen komen in Antwerpen vooral voor in de heidegebieden (Figuur 11).

Figuur 11 Heat map van de provinciaal prioritaire en provinciaal belangrijke habitattypische sprinkhanen en krekels per kilometerhok in Antwerpen. Hoe donkerder de kleur, hoe belangrijker de locatie. Natura2000-gebieden worden in het groen weergegeven.

3.9.4 Vergelijking met de vorige lijst

Eén soort sprinkhaan is provinciaal prioritair gebleven (Zompsprinkhaan) en vier soorten zijn niet langer provinciaal prioritair (Bijlage 12).

Foto 9 Zompsprinkhaan (links), één van de provinciaal prioritaire sprinkhanen (foto Jeroen Mentens) en Heidesabelsprinkhaan (rechts), één van de provinciaal belangrijke habitattypische sprinkhanen in Antwerpen (foto Yves Adams).

3.10 OVERIGE AANWEZIGE SOORTEN VAN EUROPEES OF VLAAMS NATUURBEHOUDSBELANG

In Antwerpen komen naast de hogervermelde soorten nog enkele soorten voor die op de Habitatrictlijn staan en/of Vlaams prioritaire soorten zijn en waarvoor de provincie dus een grote verantwoordelijkheid draagt: één bladmos, 14 vleermuizen, één mollusk, twee nachtvlinders, één saproxyle kever en één spin (Tabel 26).

Foto 10 Gerande oeverspin, één van de provinciaal prioritaire spinnen in Antwerpen (foto Lars Soerink).

Tabel 26 Provinciaal prioritaire soorten van Europees of Vlaams natuurbehoudsbelang uit andere taxonomische groepen die in Antwerpen voorkomen. De gebruikte afkortingen worden in Box 1 uitgelegd.

Nederlandse naam	Wetenschappelijke naam
Bladmossen (1)	
Geel schorpioenmos ^{HRL(II)}	<i>Hamatocaulis vernicosus</i>
Vleermuizen (14)	
Baardvleermuis ^{HRL(IV)}	<i>Myotis mystacinus</i>
Bosvleermuis ^{HRL(IV)}	<i>Nyctalus leisleri</i>
Franjestaart ^{HRL(IV)}	<i>Myotis nattereri</i>
Gewone dwergvleermuis ^{HRL(IV)}	<i>Pipistrellus pipistrellus</i>
Gewone grootoorvleermuis ^{HRL(IV)}	<i>Plecotus auritus</i>
Grijze grootoorvleermuis ^{HRL(IV)}	<i>Plecotus austriacus</i>
Ingekorven vleermuis ^{HRL(II+IV)}	<i>Myotis emarginatus</i>
Kleine dwergvleermuis ^{HRL(IV)}	<i>Pipistrellus pygmaeus</i>
Laatvlieger ^{HRL(IV)}	<i>Eptesicus serotinus</i>
Meervleermuis ^{HRL(II+IV)}	<i>Myotis dasycneme</i>
Rosse vleermuis ^{HRL(IV)}	<i>Nyctalus noctula</i>
Ruige dwergvleermuis ^{HRL(IV)}	<i>Pipistrellus nathusii</i>
Tweekleurige vleermuis ^{HRL(IV)}	<i>Vespertilio murinus</i>
Watervleermuis ^{HRL(IV)}	<i>Myotis daubentonii</i>
Mollusken (1)	
Zeggekorfslak ^{HRL(II)}	<i>Vertigo moulinsiana</i>
Nachtvlinders (2)	
Spaanse vlag ^{HRL(II)}	<i>Euplagia quadripunctaria</i>
Teunisbloempijlstaart ^{HRL(IV)}	<i>Proserpinus proserpina</i>
Saproxyle kevers (1)	
Vermiljoenkever ^{HRL(II)}	<i>Cucujus cinnaberinus</i>
Spinnen (1)	
Gerande oeverspin ^{VPS}	<i>Dolomedes fimbriatus</i>

OVERZICHT

3.11.1 Soorten

In totaal telt Antwerpen 182 provinciaal prioritaire soorten en 96 provinciaal belangrijke habitattypische soorten (Tabel 27).

Tabel 27 Aantal provinciaal prioritaire soorten (PPS) en provinciaal belangrijke habitattypische soorten (PBHS) per taxonomische groep in Antwerpen.

Taxonomische groep	PPS	PBHS	Totaal
Amfibieën en reptielen	7	2	9
Bladmossen	1	-	1
Broedvogels	39	17	56
Dagvlinders	8	5	13
Libellen	16	5	21
Mollusken	1	-	1
Nachtvlinders	2	-	2
Overwinterende watervogels	15	-	15
Saproxyle kevers	1	-	1
Spinnen	1	-	1
Sprinkhanen	1	5	6
Vaatplanten	62	58	120
Vissen	9	3	12
Vleermuizen	14	-	14
Zoogdieren	5	1	6
Totaal	182	96	278

3.11.2 Heat map

De voor het natuurbehoud belangrijke soorten komen in Antwerpen vooral voor in de heidegebieden en in de riviervalleien (Figuur 12).

Figuur 12 Heat map van de provinciaal prioritaire en provinciaal belangrijke habitattypische soorten per kilometerhok in Antwerpen. Hoe donkerder de kleur, hoe belangrijker de locatie. Natura2000-gebieden worden in het groen weergegeven.

3.11.3 Vergelijking met de vorige lijst

86 soorten zijn provinciaal prioritair gebleven, 96 soorten zijn provinciaal prioritair geworden en 72 soorten zijn niet langer provinciaal prioritair.

In de vorige analyse werden ook soorten uit de Rode Lijstcategorie *Bijna in Gevaar* (toen nog *Achteruitgaand* of *Zeldzaam*) beschouwd als Rode Lijstsoorten, terwijl nu enkel de categorieën *Regionaal Uitgestorven*, *Ernstig Bedreigd*, *Bedreigd* en *Kwetsbaar* als Rode Lijstsoorten beschouwd worden.

4 REFERENCES

- Beckers K, Vermeersch G, Maes D, Adriaens T, De Beer D, De Knijf G, Bosmans R, Hendrickx F, Jooris R, Maelfait J-P, Van Den Berge K, Van Keer K, Van Landuyt W & Van Thuyne G (2009) Een gericht natuurbeleid voor de prioritaire soorten in de provincie Antwerpen. *In: Provinciale Prioritaire Soorten Provincie Antwerpen. Dienst Duurzaam Milieu- en Natuurbeleid (editor) Instituut voor Natuur- en Bosonderzoek, Antwerpen, Brussel.* p. 13-153.
https://pureportal.inbo.be/portal/files/711252/Beckers_etal_2009_GerichtNatuurbeleidPrioritaireSoortenProvincieAntwerpen.pdf
- Louette G, Adriaens D, Adriaens P, Anselin A, Devos K, Sannen K, Van Landuyt W, Paelinckx D & Hoffmann M (2011) Bridging the gap between the Natura 2000 regional conservation status and local conservation objectives. *Journal for Nature Conservation* 19 (4): 224-235.
<https://doi.org/10.1016/j.jnc.2011.02.001>.
- Louette G, Adriaens D, Paelinckx D & Hoffmann M (2015) Implementing the Habitats Directive: How science can support decision making. *Journal for Nature Conservation* 23 (1): 27-34.
<https://doi.org/10.1016/j.jnc.2014.12.002>.
- Maes D, Adriaens T, De Knijf G, Devos K, Gyselings R, Packet J, Speybroeck J, Swinnen KRR, Thomaes A, Van Den Berge K, Van Landuyt W, Van Thuyne G, Vermeersch G & Piesschaert F (2021) Criteria voor het aanduiden van provinciaal prioritaire soorten. Materiaal en methode. Versie 2021. Rapporten van het Instituut voor Natuur- en Bosonderzoek 2021 (50). Instituut voor Natuur- en Bosonderzoek, Brussel. <https://doi.org/10.21436/inbor.54722626>.
- Vermeersch G, Devos K, Driessens G, Everaert J, Feys S, Herremans M, Onkelinx T, Stienen EWM & T'Jollyn F (2020) Broedvogels in Vlaanderen 2013-2018. Recente status en trends van in Vlaanderen broedende vogelsoorten. Mededelingen van het Instituut voor Natuur- en Bosonderzoek 2020 (1). Instituut voor Natuur- en Bosonderzoek. Instituut voor Natuur- en Bosonderzoek, Brussels.
<https://doi.org/10.21436/inbor.18794135>.

Lijst van figuren

Figuur 1	Flowchart voor het bepalen van provinciaal prioritaire soorten.	13
Figuur 2	Flowchart voor het bepalen van provinciaal belangrijke habitattypische soorten.	13
Figuur 3	Heat map van de provinciaal prioritaire en provinciaal belangrijke habitattypische vaatplanten per kilometerhok in Antwerpen. Hoe donkerder de kleur, hoe belangrijker de locatie. Natura2000-gebieden worden in het groen weergegeven.	19
Figuur 4	Heat map van de provinciaal prioritaire en provinciaal belangrijke habitattypische amfibieën en reptielen per kilometerhok in Antwerpen. Hoe donkerder de kleur, hoe belangrijker de locatie. Natura2000-gebieden worden in het groen weergegeven.	22
Figuur 5	Heat map van de provinciaal prioritaire en provinciaal belangrijke habitattypische vissen per meetpuntlocatie in Antwerpen. Hoe donkerder de kleur, hoe belangrijker de locatie. Natura2000-gebieden worden in het groen weergegeven.	25
Figuur 6	Heat map van de provinciaal prioritaire en provinciaal belangrijke habitattypische broedvogels per kilometerhok in Antwerpen. Hoe donkerder de kleur, hoe belangrijker de locatie. Natura2000-gebieden worden in het groen weergegeven.	29
Figuur 7	Heat map van de provinciaal prioritaire overwinterende watervogels per telgebied in Antwerpen. Hoe donkerder de kleur, hoe belangrijker de locatie. Natura2000-gebieden worden in het groen weergegeven.	32
Figuur 8	Heat map van de provinciaal prioritaire en provinciaal belangrijke habitattypische zoogdieren per kilometerhok in Antwerpen. Hoe donkerder de kleur, hoe belangrijker de locatie. Natura2000-gebieden worden in het groen weergegeven.	35
Figuur 9	Heat map van de provinciaal prioritaire en provinciaal belangrijke habitattypische dagvlinders per kilometerhok in Antwerpen. Hoe donkerder de kleur, hoe belangrijker de locatie. Natura2000-gebieden worden in het groen weergegeven.	38
Figuur 10	Heat map van de provinciaal prioritaire en provinciaal belangrijke habitattypische libellen per kilometerhok in Antwerpen. Hoe donkerder de kleur, hoe belangrijker de locatie. Natura2000-gebieden worden in het groen weergegeven.	40

Figuur 11	Heat map van de provinciaal prioritaire en provinciaal belangrijke habitattypische sprinkhanen en krekels per kilometerhok in Antwerpen. Hoe donkerder de kleur, hoe belangrijker de locatie. Natura2000-gebieden worden in het groen weergegeven.	43
Figuur 12	Heat map van de provinciaal prioritaire en provinciaal belangrijke habitattypische soorten per kilometerhok in Antwerpen. Hoe donkerder de kleur, hoe belangrijker de locatie. Natura2000-gebieden worden in het groen weergegeven.	47

Lijst van tabellen

Tabel 1	Lijst van de vorige provinciaal prioritaire soorten in Antwerpen.....	8
Tabel 2	Provinciaal prioritaire vaatplanten met aanduiding van het aantal kilometerhokken in Antwerpen (AN) en Vlaanderen (VL), het percentage kilometerhokken in Antwerpen (%AN), het significantieniveau van de Chi ² -test (Chi ²) en hun Rode Lijstcategorie (RLC). De soorten staan gerangschikt volgens dalend percentage van het aandeel van de provincie in de verspreiding van de soort in Vlaanderen. De gebruikte afkortingen worden in Box 1 uitgelegd.....	15
Tabel 3	Provinciaal belangrijke habitattypische vaatplanten met aanduiding van het aantal kilometerhokken in Antwerpen (AN) en Vlaanderen (VL), het percentage kilometerhokken in Antwerpen (%AN), het significantieniveau van de Chi ² -test (Chi ²) en hun Rode Lijstcategorie (RLC). De soorten staan gerangschikt volgens dalend percentage van het aandeel van de provincie in de verspreiding van de soort in Vlaanderen. De gebruikte afkortingen worden in Box 1 uitgelegd.....	17
Tabel 4	Vaatplanten die niet werden opgenomen in de lijst van provinciaal prioritaire soorten en de reden waarom.....	20
Tabel 5	Provinciaal prioritaire amfibieën en reptielen met aanduiding van het aantal kilometerhokken in Antwerpen (AN) en Vlaanderen (VL), het percentage kilometerhokken in Antwerpen (%AN), het significantieniveau van de Chi ² -test (Chi ²) en hun Rode Lijstcategorie (RLC). De soorten staan gerangschikt volgens dalend percentage van het aandeel van de provincie in de verspreiding van de soort in Vlaanderen. De gebruikte afkortingen worden in Box 1 uitgelegd.....	21
Tabel 6	Provinciaal belangrijke habitattypische amfibieën en reptielen met aanduiding van het aantal kilometerhokken in Antwerpen (AN) en Vlaanderen (VL), het	

percentage kilometerhokken in Antwerpen (%AN), het significantieniveau van de Chi²-test (Chi²) en hun Rode Lijstcategorie (RLC). De soorten staan gerangschikt volgens dalend percentage van het aandeel van de provincie in de verspreiding van de soort in Vlaanderen. De gebruikte afkortingen worden in Box 1 uitgelegd.

		21
Tabel 7	Amfibieën en reptielen die niet werden opgenomen in de lijst van provinciaal prioritaire soorten en de reden waarom.....	23
Tabel 8	Provinciaal prioritaire vissen met aanduiding van het aantal meetpuntlocaties in Antwerpen (AN) en Vlaanderen (VL), het percentage in Antwerpen (%AN), het significantieniveau van de Chi ² -test (Chi ²) en hun Rode Lijstcategorie (RLC). De soorten staan gerangschikt volgens dalend percentage van het aandeel van de provincie in de verspreiding van de soort in Vlaanderen. De gebruikte afkortingen worden in Box 1 uitgelegd.	24
Tabel 9	Provinciaal belangrijke habitattypische vissen met aanduiding van het aantal meetpuntlocaties in Antwerpen (AN) en Vlaanderen (VL), het percentage in Antwerpen (%AN), het significantieniveau van de Chi ² -test (Chi ²) en hun Rode Lijstcategorie (RLC). De soorten staan gerangschikt volgens dalend percentage van het aandeel van de provincie in de verspreiding van de soort in Vlaanderen. De gebruikte afkortingen worden in Box 1 uitgelegd.	24
Tabel 10	Vissen die niet werden opgenomen in de lijst van provinciaal prioritaire soorten en de reden waarom.	26
Tabel 11	Provinciaal prioritaire broedvogels met aanduiding van het aantal kilometerhokken in Antwerpen (AN) en Vlaanderen (VL), het percentage kilometerhokken in Antwerpen (%AN), het significantieniveau van de Chi ² -test (Chi ²) en hun Rode Lijstcategorie (RLC). De soorten staan gerangschikt volgens dalend percentage van het aandeel van de provincie in de verspreiding van de soort in Vlaanderen. De gebruikte afkortingen worden in Box 1 uitgelegd.....	27
Tabel 12	Provinciaal belangrijke habitattypische broedvogels met aanduiding van het aantal kilometerhokken in Antwerpen (AN) en Vlaanderen (VL), het percentage kilometerhokken in Antwerpen (%AN), het significantieniveau van de Chi ² -test (Chi ²) en hun Rode Lijstcategorie (RLC). De soorten staan gerangschikt volgens dalend percentage van het aandeel van de provincie in de verspreiding van de soort in Vlaanderen. De gebruikte afkortingen worden in Box 1 uitgelegd.....	28

Tabel 13	Broedvogels die niet werden opgenomen in de lijst van provinciaal prioritaire soorten en de reden waarom.....	30
Tabel 14	Provinciaal prioritaire overwinterende watervogels met aanduiding van het gemiddelde wintergemiddelde in Antwerpen (AN) en Vlaanderen (VL), het percentage in Antwerpen (%AN), het significantieniveau van de Chi ² -test. De soorten staan gerangschikt volgens dalend percentage van het aandeel van de provincie in de verspreiding van de soort in Vlaanderen. De gebruikte afkortingen worden in Box 1 uitgelegd.....	31
Tabel 15	Overwinterende watervogels die niet werden opgenomen in de lijst van provinciaal prioritaire soorten en de reden waarom.....	33
Tabel 16	Provinciaal prioritaire zoogdieren met aanduiding van het aantal kilometerhokken in Antwerpen (AN) en Vlaanderen (VL), het percentage kilometerhokken in Antwerpen (%AN), het significantieniveau van de Chi ² -test (Chi ²) en hun Rode Lijstcategorie (RLC). De soorten staan gerangschikt volgens dalend percentage van het aandeel van de provincie in de verspreiding van de soort in Vlaanderen. De gebruikte afkortingen worden in Box 1 uitgelegd.....	34
Tabel 17	Provinciaal belangrijke habitattypische zoogdieren met aanduiding van het aantal kilometerhokken in Antwerpen (AN) en Vlaanderen (VL), het percentage kilometerhokken in Antwerpen (%AN), het significantieniveau van de Chi ² -test (Chi ²) en hun Rode Lijstcategorie (RLC). De soorten staan gerangschikt volgens dalend percentage van het aandeel van de provincie in de verspreiding van de soort in Vlaanderen. De gebruikte afkortingen worden in Box 1 uitgelegd.....	34
Tabel 18	Zoogdieren die niet werden opgenomen in de lijst van provinciaal prioritaire soorten.....	36
Tabel 19	Provinciaal prioritaire dagvlinders met aanduiding van het aantal kilometerhokken in Antwerpen (AN) en Vlaanderen (VL), het percentage kilometerhokken in Antwerpen (%AN), het significantieniveau van de Chi ² -test (Chi ²) en hun Rode Lijstcategorie (RLC). De soorten staan gerangschikt volgens dalend percentage van het aandeel van de provincie in de verspreiding van de soort in Vlaanderen. De gebruikte afkortingen worden in Box 1 uitgelegd.....	37
Tabel 20	Provinciaal belangrijke habitattypische dagvlinders met aanduiding van het aantal kilometerhokken in Antwerpen (AN) en Vlaanderen (VL), het percentage kilometerhokken in Antwerpen (%AN), het significantieniveau van de Chi ² -test	

	(Chi ²) en hun Rode Lijstcategorie (RLC). De soorten staan gerangschikt volgens dalend percentage van het aandeel van de provincie in de verspreiding van de soort in Vlaanderen. De gebruikte afkortingen worden in Box 1 uitgelegd.....	37
Tabel 21	Provinciaal prioritaire libellen met aanduiding van het aantal kilometerhokken in Antwerpen (AN) en Vlaanderen (VL), het percentage kilometerhokken in Antwerpen (%AN), het significantieniveau van de Chi ² -test (Chi ²) en hun Rode Lijstcategorie (RLC). De soorten staan gerangschikt volgens dalend percentage van het aandeel van de provincie in de verspreiding van de soort in Vlaanderen. De gebruikte afkortingen worden in Box 1 uitgelegd.....	39
Tabel 22	Provinciaal belangrijke habitattypische libellen met aanduiding van het aantal kilometerhokken in Antwerpen (AN) en Vlaanderen (VL), het percentage kilometerhokken in Antwerpen (%AN), het significantieniveau van de Chi ² -test (Chi ²) en hun Rode Lijstcategorie (RLC). De soorten staan gerangschikt volgens dalend percentage van het aandeel van de provincie in de verspreiding van de soort in Vlaanderen. De gebruikte afkortingen worden in Box 1 uitgelegd.....	40
Tabel 23	Libellen die niet werden opgenomen in de lijst van provinciaal prioritaire soorten en de reden waarom.	41
Tabel 24	Provinciaal prioritaire sprinkhanen en krekels met aanduiding van het aantal kilometerhokken in Antwerpen (AN) en Vlaanderen (VL), het percentage kilometerhokken in Antwerpen (%AN), het significantieniveau van de Chi ² -test (Chi ²) en hun Rode Lijstcategorie (RLC). De soorten staan gerangschikt volgens dalend percentage van het aandeel van de provincie in de verspreiding van de soort in Vlaanderen. De gebruikte afkortingen worden in Box 1 uitgelegd.....	42
Tabel 25	Provinciaal belangrijke habitattypische sprinkhanen en krekels met aanduiding van het aantal kilometerhokken in Antwerpen (AN) en Vlaanderen (VL), het percentage kilometerhokken in Antwerpen (%AN), het significantieniveau van de Chi ² -test (Chi ²) en hun Rode Lijstcategorie (RLC). De soorten staan gerangschikt volgens dalend percentage van het aandeel van de provincie in de verspreiding van de soort in Vlaanderen. De gebruikte afkortingen worden in Box 1 uitgelegd.	42
Tabel 26	Provinciaal prioritaire soorten van Europees of Vlaams natuurbehoudsbelang uit andere taxonomische groepen die in Antwerpen voorkomen. De gebruikte afkortingen worden in Box 1 uitgelegd.	45

5 BIJLAGEN

5.1 VAATPLANTEN

Bijlage 1 Vaatplanten in de Rode Lijstcategorie *Bijna in Gevaar* die beduidend wijder verspreid zijn in Antwerpen.

Nederlandse naam	Wetenschappelijke naam	AN	VL	%AN	Sign
Penseelbladige waterranonkel	<i>Ranunculus penicillatus</i>	1	1	100	-
Valse zandzegge	<i>Carex reichenbachii</i>	16	18	88.89	***
Smalle raai	<i>Galeopsis angustifolia</i>	5	8	62.5	-
Echt lepelblad	<i>Cochlearia officinalis</i>	4	7	57.14	-
Behaard breukkruid	<i>Herniaria hirsuta</i>	29	51	56.86	***
Waterlepeltje	<i>Ludwigia palustris</i>	23	45	51.11	**
Stippelvaren	<i>Oreopteris limbosperma</i>	13	26	50	***
Gesteeld sterrenkroos	<i>Callitriche brutia</i>	22	46	47.83	**
Kleinste egelskop	<i>Sparganium natans</i>	10	23	43.48	-
Lange ereprijs	<i>Veronica longifolia</i>	12	30	40	-
Groot bronkruid	<i>Montia fontana</i>	2	5	40	-
Kruipwilg	<i>Salix repens</i>	143	363	39.39	***
Tormentil	<i>Potentilla erecta</i>	405	1053	38.46	***
Slanke mantelanjer	<i>Petrorhagia prolifera</i>	25	65	38.46	***
Riempjes	<i>Corrigiola litoralis</i>	5	13	38.46	-
Wilde ridderspoor	<i>Consolida regalis</i>	5	13	38.46	-
Grote boterbloem	<i>Ranunculus lingua</i>	26	68	38.24	***
Akkerdoornzaad	<i>Torilis arvensis</i>	3	8	37.5	-
Wolfskers	<i>Atropa bella-donna</i>	3	8	37.5	-
Mottenkruid	<i>Verbascum blattaria</i>	16	44	36.36	-
Eenjarige hardbloem	<i>Scleranthus annuus</i>	102	290	35.17	***
Weidekervel	<i>Silaum silaus</i>	3	9	33.33	-

Bijlage 2 Vergelijking tussen de vorige en de huidige lijst met provinciaal prioritaire vaatplanten in Antwerpen met het percentage bezette kilometerhokken in 2010 en 2020 en de Rode Lijstcategorie in 2010 (RL2010) en in 2021 (RL2020). De gebruikte afkortingen worden in Box 1 uitgelegd.

Nederlandse naam	Wetenschappelijke naam	2010	RL2010	2020	RL2020
Soorten die provinciaal prioritair zijn gebleven (40)					
Alpenrus	<i>Juncus alpinoarticulatus</i>	100	CR	100	CR
Armbloemige waterbies	<i>Eleocharis quinqueflora</i>	69	EN	50	EN
Beenbreek	<i>Narthecium ossifragum</i>	44	VU	49	VU
Blonde zegge	<i>Carex hostiana</i>	33	CR	33	CR
Breed wollegras	<i>Eriophorum latifolium</i>	50	CR	60	CR
Bruine snavelbies	<i>Rhynchospora fusca</i>	57	VU	56	VU
Doorgroeid fonteinkruid	<i>Potamogeton perfoliatus</i>	51	EN	63	EN
Drijvende waterweegbree ^{HRL}	<i>Luronium natans</i>	52	VU	40	VU
Dwergvlas	<i>Radiola linoides</i>	50	CR	60	CR
Groenknolorchis ^{HRL}	<i>Liparis loeselii</i>	33	CR	50	CR
Grote pimpinel	<i>Sanguisorba officinalis</i>	67	VU	51	VU
Heidekartelblad	<i>Pedicularis sylvatica</i>	34	VU	44	VU
Klein blaasjeskruid	<i>Utricularia minor</i>	42	EN	49	EN
Klein tasjeskruid	<i>Teesdalia nudicaulis</i>	22	VU	39	VU
Kleine tijm	<i>Thymus serpyllum</i>	41	CR	60	CR
Kleine valeriaan	<i>Valeriana dioica</i>	33	VU	43	VU
Klimopklokje ^{VPS}	<i>Wahlenbergia hederacea</i>	100	CR	100	CR
Klokjesgentiaan	<i>Gentiana pneumonanthe</i>	49	VU	55	VU
Krabbenscheer ^{VPS}	<i>Stratiotes aloides</i>	35	CR	64	CR
Kruipend moerasscherm ^{HRL}	<i>Apium repens</i>	40	CR	27	CR
Loos blaasjeskruid	<i>Utricularia australis</i>	56	VU	45	VU
Moerassmele ^{VPS}	<i>Deschampsia setacea</i>	64	CR	40	CR
Ongelijkbladig fonteinkruid	<i>Potamogeton gramineus</i>	42	NT	39	EN
Pilvaren	<i>Pilularia globulifera</i>	37	VU	43	VU
Plat blaasjeskruid	<i>Utricularia intermedia</i>	90	CR	100	CR
Plat fonteinkruid ^{VPS}	<i>Potamogeton compressus</i>	52	CR	100	CR
Puntig fonteinkruid	<i>Potamogeton friesii</i>	57	CR	33	CR
Ronde zegge ^{VPS}	<i>Carex diandra</i>	44	CR	33	CR
Ronde zonnedauw	<i>Drosera rotundifolia</i>	45	VU	41	VU
Slank wollegras ^{VPS}	<i>Eriophorum gracile</i>	100	CR	100	CR
Spits fonteinkruid ^{VPS}	<i>Potamogeton acutifolius</i>	39	NT	57	NT
Stekende bies ^{VPS}	<i>Schoenoplectus pungens</i>	60	CR	33	CR
Tweehuizige zegge	<i>Carex dioica</i>	100	CR	100	CR
Veenbies	<i>Trichophorum cespitosus</i>	48	VU	48	VU
Veenpluis	<i>Eriophorum angustifolium</i>	46	VU	52	VU
Vlozegge	<i>Carex pulicaris</i>	66	CR	57	CR
Wijdbloeiende rus	<i>Juncus tenageia</i>	64	EN	67	EN
Witte snavelbies	<i>Rhynchospora alba</i>	55	VU	53	VU
Witte waterranonkel ^{VPS}	<i>Ranunculus ololeucos</i>	64	EN	80	EN
Zomerklokje	<i>Leucojum aestivum</i>	69	EN	77	EN

Soorten die provinciaal prioritair zijn geworden (22)

Draadgentiaan	<i>Cicendia filiformis</i>	?	CR	50	CR
Dwergviltkruid	<i>Filago minima</i>	?	VU	36	VU
Genadekruid	<i>Gratiola officinalis</i>	?	CR	67	CR
Geschubde mannetjesvaren	<i>Dryopteris affinis subsp. affinis</i>	?	EN	50	EN
Glanzig fonteinkruid	<i>Potamogeton lucens</i>	?	EN	38	EN
Kikkerbeet	<i>Hydrocharis morsus-ranae</i>	?	VU	37	VU
Knobbies	<i>Schoenus nigricans</i>	?	CR	50	CR
Koekruid	<i>Vaccaria hispanica</i>	?	CR	40	CR
Korensla	<i>Arnoseris minima</i>	?	CR	100	CR
Nachtkoekoeksbloem	<i>Silene noctiflora</i>	?	EN	36	EN
Noordse streepvaren	<i>Asplenium septentrionale</i>	?	CR	100	CR
Rossig fonteinkruid	<i>Potamogeton alpinus</i>	?	CR	50	CR
Smalle waterweegbree	<i>Alisma gramineum</i>	?	CR	40	CR
Spaanse ruiter	<i>Cirsium dissectum</i>	?	CR	67	CR
Steentijmereprijs	<i>Veronica acinifolia</i>	?	CR	50	CR
Veenmosorchis ^{VPS}	<i>Hammarbya paludosa</i>	?	CR	100	CR
Waterdrieblad	<i>Menyanthes trifoliata</i>	?	VU	44	VU
Watergentiaan	<i>Nymphoides peltata</i>	?	EN	34	EN
Waterlobelia	<i>Lobelia dortmanna</i>	?	CR	60	CR
Weegbreefonteinkruid ^{VPS}	<i>Potamogeton coloratus</i>	?	EN	42	EN
Welriekende nachtorchis ^{VPS}	<i>Platanthera bifolia</i>	?	EN	55	EN
Zwarte populier var. nigra	<i>Populus nigra var. nigra</i>	?	EN	40	EN

Soorten die niet langer provinciaal prioritair zijn (38)

Blauwe knoop	<i>Succisa pratensis</i>	33	NT	35	NT
Borstelgras	<i>Nardus stricta</i>	27	NT	35	NT
Buntgras	<i>Corynephorus canescens</i>	37	NT	35	NT
Draadzegge	<i>Carex lasiocarpa</i>	40	NT	28	NT
Driedelige waterranonkel	<i>Ranunculus tripartitus</i>	37	NT	20	NT
Drijvende egelskop	<i>Sparganium angustifolium</i>	50	EN	-	EN
Echt lepelblad	<i>Cochlearia officinalis</i>	75	NT	57	NT
Echte guldenroede	<i>Solidago virgaurea</i>	28	NT	19	NT
Eenjarige hardbloem	<i>Scleranthus annuus</i>	38	NT	35	NT
Engels gras	<i>Armeria maritima</i>	37	EN	-	CR
Galigaan	<i>Cladium mariscus</i>	46	NT	43	NT
Gewone dophei	<i>Erica tetralix</i>	51	NT	51	NT
Grasklokje	<i>Campanula rotundifolia</i>	29	NT	14	NT
Groot blaasjeskruid	<i>Utricularia vulgaris</i>	33	NT	33	NT
Hengel	<i>Melampyrum pratense</i>	36	NT	27	NT
Kleine veenbes	<i>Vaccinium oxycoccos</i>	40	NT	39	NT
Kleine wolfsklauw ^{VPS}	<i>Diphysastrum tristachyum</i>	33	CR	-	CR
Kleinste egelskop	<i>Sparganium natans</i>	62	NT	44	NT
Kransvederkruid	<i>Myriophyllum verticillatum</i>	35	NT	33	NT
Kruipwilg	<i>Salix repens</i>	40	NT	39	NT
Lange ereprijs	<i>Veronica longifolia</i>	51	NT	40	NT
Moerasmelkdistel	<i>Sonchus palustris</i>	48	NT	18	NT
Moeraswederik	<i>Lysimachia thyrsiflora</i>	57	NT	54	NT
Moerasweegbree	<i>Baldellia ranunculoides</i>	42	NT	-	NT
Moeraswespenorchis	<i>Epipactis palustris</i>	36	NT	13	NT
Oeverkruid	<i>Littorella uniflora</i>	61	NT	76	NT
Penseelbladige waterranonkel	<i>Ranunculus penicillatus</i>	50	NT	100	NT
Schaafstro	<i>Equisetum hyemale</i>	37	NT	26	NT

5.2 AMFIBIEËN EN REPTIELEN

Boomkikker ^{HRL}	<i>Hyla arborea</i>	?	CR	6	CR
Gladde slang ^{HRL}	<i>Coronella austriaca</i>	?	NT	18	EN
Kamsalamander ^{HRL}	<i>Triturus cristatus</i>	?	NT	16	VU

5.3 VISSSEN

Bijlage 4 Vergelijking tussen de vorige en de huidige lijst met provinciaal prioritaire vissen in Antwerpen met het percentage bezette meetpuntlocaties in 2010 en 2020 en de Rode Lijstcategorie in 2010 (RL2010) en in 2020 (RL2020). De gebruikte afkortingen worden in Box 1 uitgelegd.

Nederlandse naam	Wetenschappelijke naam	2010	RL2010	2020	RL2020
Soorten die provinciaal prioritair zijn gebleven (3)					
Donderpad ^{HRL}	<i>Cottus perifretum/rhenanus</i>	47	NT	25	NT
Kleine modderkruiper ^{HRL}	<i>Cobitis taenia</i>	66	NT	64	NT
Rivierprik ^{HRL}	<i>Lampetra fluviatilis</i>	39	NT	42	VU
Soorten die provinciaal prioritair zijn geworden (6)					
Beekprik ^{HRL}	<i>Lampetra planeri</i>	?	VU	60	VU
Bittervoorn ^{HRL}	<i>Rhodeus amarus</i>	?	LC	23	LC
Fint ^{HRL}	<i>Alosa fallax</i>	?	RE	50	CR
Grote modderkruiper ^{HRL}	<i>Misgurnus fossilis</i>	?	CR	8	CR
Kwabaal	<i>Lota lota</i>	?	EN	64	EN
Paling ^{REur(CR)+PV}	<i>Anguilla anguilla</i>	?	LC	35.2	CR

5.4 BROEDVOGELS

Bijlage 5 Broedvogels in de Rode Lijstcategorie *Bijna in Gevaar* die beduidend wijder verspreid zijn in Antwerpen.

Nederlandse naam	Wetenschappelijke naam	AN	VL	%AN	Sign
Zwarte mees	<i>Periparus ater</i>	361	742	48.65	***
Grote lijster	<i>Turdus viscivorus</i>	643	1505	42.72	***
Spotvogel	<i>Hippolais icterina</i>	526	1262	41.68	***
Grauwe vliegenvanger	<i>Muscicapa striata</i>	222	579	38.34	***
Oeverzwaluw	<i>Riparia riparia</i>	128	336	38.1	***
Tuinfluitier	<i>Sylvia borin</i>	927	2626	35.3	***
Wintertaling	<i>Anas crecca</i>	184	535	34.39	***
Boomvalk	<i>Falco subbuteo</i>	240	768	31.25	***

Bijlage 6 Vergelijking tussen de vorige en de huidige lijst met provinciaal prioritaire broedvogels in Antwerpen met het percentage bezette kilometerhokken in 2010 en 2020 en de Rode Lijstcategorie in 2010 (RL2010) en in 2020 (RL2020). De gebruikte afkortingen worden in Box 1 uitgelegd.

Nederlandse naam	Wetenschappelijke naam	2010	RL2010	2020	RL2020
Soorten die provinciaal prioritair zijn gebleven (10)					
Blauwborst ^{VRL}	<i>Cyanecula svecica</i>	33	LC	35	LC
Boomleeuwerik ^{VRL}	<i>Lullula arborea</i>	34	VU	47	NT
Boompieper ^{VPS}	<i>Anthus trivialis</i>	39	EN	57	NT
Ijsvogel ^{VRL}	<i>Alcedo atthis</i>	36	LC	29	VU
Kluut ^{VRL}	<i>Recurvirostra avosetta</i>	52	VU	11	
Matkop	<i>Poecile montanus</i>	37	VU	52	EN
Nachtegaal	<i>Luscinia megarhynchos</i>	54	VU	61	VU
Porseleinhoen ^{VRL}	<i>Porzana porzana</i>	37	EN	27	CR
Wielewaal ^{VPS}	<i>Oriolus oriolus</i>	28	EN	50	EN
Zwarte specht ^{VRL}	<i>Dryocopus martius</i>	49	LC	53	NT

Soorten die provinciaal prioritair zijn geworden (29)					
Bruine kiekendief ^{VRL}	<i>Circus aeruginosus</i>	?	LC	8	EN
Fitis	<i>Phylloscopus trochilus</i>	?	LC	57	VU
Fluiter	<i>Phylloscopus sibilatrix</i>	?	LC	64	VU
Goudhaan	<i>Regulus regulus</i>	?	LC	41	VU
Grauwe klauwier ^{VRL}	<i>Lanius collurio</i>	?	CR	26	EN
Grutto ^{VPS}	<i>Limosa limosa</i>	?	LC	27	VU
Huismus	<i>Passer domesticus</i>	?	NT	25	VU
Kievit	<i>Vanellus vanellus</i>	?	LC	25	EN
Kleine plevier	<i>Charadrius dubius</i>	?	LC	31	VU
Kruisbek	<i>Loxia curvirostra</i>	?	DD	43	VU
Kwartelkoning ^{VRL}	<i>Crex crex</i>	?	CR	28	CR
Middelste bonte specht ^{VRL}	<i>Leiopicus medius</i>	?	NE	51	NT
Nachtzwaluw ^{VRL}	<i>Caprimulgus europaeus</i>	?	VU	71	NT
Oehoe ^{VRL}	<i>Bubo bubo</i>	?	NE	42	NE
Ooievaar ^{VRL}	<i>Ciconia ciconia</i>	?	NE	27	EN
Raaf ^{VRL}	<i>Corvus corax</i>	?	NE	50	NE
Roek	<i>Corvus frugilegus</i>	?	LC	30	LC
Roerdomp ^{VRL}	<i>Botaurus stellaris</i>	?	CR	24	CR
Scholekster	<i>Haematopus ostralegus</i>	?	LC	32	LC
Slechtvalk ^{VRL}	<i>Falco peregrinus</i>	?	NE	25	EN
Staartmees	<i>Aegithalos caudatus</i>	?	LC	28	VU
Steenuil ^{VPS}	<i>Athene noctua</i>	?	LC	26	LC
Steltkluut ^{VRL}	<i>Himantopus himantopus</i>	?	NT	17	EN
Visdief ^{VRL}	<i>Sterna hirundo</i>	?	VU	19	VU
Wespendief ^{VRL}	<i>Pernis apivorus</i>	?	LC	34	NT
Woudaap ^{VRL}	<i>Ixobrychus minutus</i>	?	CR	20	EN
Wulp ^{VRL}	<i>Numenius arquata</i>	?	LC	53	EN
Zomertortel	<i>Streptopelia turtur</i>	?	LC	36	CR
Zwartkopmeeuw	<i>Ichtyaetus melanocephalus</i>	?	LC	35	VU

Soorten die niet langer provinciaal prioritair zijn (1)

Gekraagde roodstaart	<i>Phoenicurus phoenicurus</i>	48	VU	55	LC
----------------------	--------------------------------	----	----	----	----

5.5 ZOOGDIEREN

Bijlage 7 Zoogdieren in de Rode Lijstcategorie *Bijna in Gevaar* die beduidend wijder verspreid zijn in Antwerpen.

Nederlandse naam	Wetenschappelijke naam	AN	VL	%AN	Sign
Aardmuis	<i>Microtus agrestis</i>	27	61	44.26	***
Ondergrondse woelmuis	<i>Microtus subterraneus</i>	14	41	34.15	-
Konijn	<i>Oryctolagus cuniculus</i>	541	1772	30.53	***

Bijlage 8 Vergelijking tussen de vorige en de huidige lijst met provinciaal prioritaire zoogdieren in Antwerpen met het percentage bezette kilometerhokken in 2010 en 2020 en de Rode Lijstcategorie in 2010 (RL2010) en in 2020 (RL2020). De gebruikte afkortingen worden in Box 1 uitgelegd.

Nederlandse naam	Wetenschappelijke naam	2010	RL2010	2020	RL2020
------------------	------------------------	------	--------	------	--------

Soorten die provinciaal prioritair zijn gebleven (1)

Boommarter ^{HRL}	<i>Martes martes</i>	?	VM	74	CR
---------------------------	----------------------	---	----	----	----

Soorten die provinciaal prioritair zijn geworden (4)

Bunzing ^{HRL}	<i>Mustela putorius</i>	?	LC	35	VU
Europese bever ^{HRL}	<i>Castor fiber</i>	?	RE	27	VU
Europese otter ^{HRL}	<i>Lutra lutra</i>	?	RE	20	CR
Wolf ^{HRL}	<i>Canis lupus</i>	-	RE	34	RE

Soorten die niet langer provinciaal prioritair zijn (1)

Waterspitsmuis	<i>Neomys fodiens</i>	?	VM	7	EN
----------------	-----------------------	---	----	---	----

DAGVLINDERS

Bijlage 9 Vergelijking tussen de vorige en de huidige lijst met provinciaal prioritaire dagvlinders in Antwerpen met het percentage bezette kilometerhokken in 2010 en 2020 en de Rode Lijstcategorie in 2010 (RL2010) en in 2020 (RL2020). De gebruikte afkortingen worden in Box 1 uitgelegd.

Nederlandse naam	Wetenschappelijke naam	2010	RL2010	2020	RL2020
Soorten die provinciaal prioritair zijn gebleven (5)					
Bont dikkopje	<i>Carterocephalus palaemon</i>	43	VU	61	VU
Gentiaanblauwtje ^{VPS}	<i>Phengaris alcon</i>	59	EN	42	CR
Groentje	<i>Callophrys rubi</i>	50	VU	54	EN
Heideblauwtje	<i>Plebejus argus</i>	43	VU	46	EN
Veldparelmoervlinder ^{VPS}	<i>Melitaea cinxia</i>	37	CR	36	NT
Soorten die provinciaal prioritair zijn geworden (3)					
Aardbeivlinder ^{VPS}	<i>Pyrgus malvae</i>	?	EN	45	EN
Bruine eikenpage ^{VPS}	<i>Satyrrium ilicis</i>	?	VU	58	EN
Bruine vuurvlinder	<i>Lycaena tityrus</i>	?	CR	48	CR
Soorten die niet langer provinciaal prioritair zijn (1)					
Heivlinder ^{VPS}	<i>Hipparchia semele</i>	34	VU	22	EN

5.7 LIBELLEN

Bijlage 10 Libellen in de Rode Lijstcategorie *Bijna in Gevaar* die beduidend wijder verspreid zijn in Antwerpen.

Nederlandse naam	Wetenschappelijke naam	AN	VL	%AN	Sign
Plasrombout	<i>Gomphus pulchellus</i>	226	535	42.24	***

Bijlage 11 Vergelijking tussen de vorige en de huidige lijst met provinciaal prioritaire libellen in Antwerpen met het percentage bezette kilometerhokken in 2010 en 2020 en de Rode Lijstcategorie in 2010 (RL2010) en in 2020 (RL2020). De gebruikte afkortingen worden in Box 1 uitgelegd.

Nederlandse naam	Wetenschappelijke naam	2010	RL2010	2020	RL2020
------------------	------------------------	------	--------	------	--------

Soorten die provinciaal prioritair zijn gebleven (8)

Beekrombout ^{VPS}	<i>Gomphus vulgatissimus</i>	71	EN	55	VU
Bosbeekjuffer ^{VPS}	<i>Calopteryx virgo</i>	61	EN	45	LC
Gevlekte witsnuitlibel ^{HRL}	<i>Leucorrhinia pectoralis</i>	64	CR	50	CR
Maanwaterjuffer ^{VPS}	<i>Coenagrion lunulatum</i>	69	EN	91	CR
Noordse witsnuitlibel	<i>Leucorrhinia rubicunda</i>	51	VU	63	EN
Variabele waterjuffer ^{VPS}	<i>Coenagrion pulchellum</i>	34	EN	32	LC
Venglazenmaker	<i>Aeshna juncea</i>	54	VU	75	EN
Vroege glazenmaker ^{VPS}	<i>Aeshna isoeles</i>	27	CR	31	LC

Soorten die provinciaal prioritair zijn geworden (8)

Bandheidlibel	<i>Sympetrum pedemontanum</i>	?	LC	48	VU
Geelvlakheidlibel	<i>Sympetrum flaveolum</i>	?	LC	50	CR
Hoogveenglanslibel ^{VPS}	<i>Somatochlora arctica</i>	?	EN	46	CR
Rivierrombout ^{HRL}	<i>Stylurus flavipes</i>	?	DD	55	LC
Sierlijke witsnuitlibel ^{HRL}	<i>Leucorrhinia caudalis</i>	?	RE	30	CR
Steenrode heidelibel	<i>Sympetrum vulgatum</i>	?	LC	34	VU
Venwitsnuitlibel	<i>Leucorrhinia dubia</i>	?	NT	59	VU
Zwarte heidelibel	<i>Sympetrum danae</i>	?	LC	56	EN

Soorten die niet langer provinciaal prioritair zijn (5)

Beekoeverlibel	<i>Orthetrum coerulescens</i>	37	VU	31	LC
Bruine korenbout	<i>Libellula fulva</i>	48	EN	54	LC
Glassnijder	<i>Brachytron pratense</i>	58	VU	42	LC
Kempense heidelibel ^{VPS}	<i>Sympetrum depressiusculum</i>	51	VU	21	CR
Tangpantserjuffer	<i>Lestes dryas</i>	43	VU	48	LC

SPRINKHANEN EN KREKELS

Bijlage 12 Vergelijking tussen de vorige en de huidige lijst met provinciaal prioritaire sprinkhanen en krekels in Antwerpen met het percentage bezette kilometerhokken in 2010 en 2020 en de Rode Lijstcategorie in 2010 (RL2010) en in 2020 (RL2020). De gebruikte afkortingen worden in Box 1 uitgelegd.

Nederlandse naam	Wetenschappelijke naam	2010	RL2010	2020	RL2020
Soorten die provinciaal prioritair zijn gebleven (1)					
Zompsprinkhaan	<i>Pseudochorthippus montanus</i>	31	VU	45	EN
Soorten die niet langer provinciaal prioritair zijn (4)					
Heidesabelsprinkhaan	<i>Metrioptera brachyptera</i>	49	NT	57	LC
Moerassprinkhaan	<i>Stethophyma grossum</i>	38	VU	37	LC
Veenmol	<i>Gryllotalpa gryllotalpa</i>	43	EN	42	LC
Wekkertje	<i>Omocestus viridulus</i>	28	VU	23	NT